Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda" 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 31. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 17-го ЛЮТОГО 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 17, 1983 No. 31. VOL. XC.

ВІДЗНАЧИЛИ СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ В ПАЛАТІ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ

Отець П. Пащак ЧСВВ (справа) з конгресменом Ш. Болертом з Ню Йорку.

Вашінгтон. — Палата Репрезентантів була місцем відзначення 65-их роковин проголошення Незалежности України окремими промовами своїх членів у дні 26-го січня ц.р.

Святкування розпочала спеціяльна молитва, яку відмовив о. ігумен Патрикій Пащак, ЧСВВ, парох церкви св. Юра в Ню Йорку, а окреме звернення до Палати Репрезентантів відчитали її члени, Самюел С. Стреттон з Ню Йорку і Ден Риттер з Пенсильванії, що крім них підписали його ще 23 члени Палати Репрезентантів.

Вечором того самого дня відбулося окреме прийняття влаштоване місцевим Відділом УККА, в якому взяло участь 250 гостей, в тому члени обидвох законодатних тіл, урядовці Палати Репрезентантів, представники інших етнічних груп і представники Комісії безпеки та співробітництва в Европі. На бенкеті промовляли член Палати Репрезентантів Д. Риттер і Каролин Картер, представниця мейора Вашінгтону. Господарем бенкету був Теодор Царик, голова Відділу УККА у Вашінгтоні.

Клівленд вшанує пам'ять жінок-героїнь

Клівленд, Огайо (смб). — Згідно з прийнятою тут традицією, українські жіночі організації Клівленду — Об'єднання Жінок ОЧСУ, Окружна Рада Відділів Союзу Українок Америки, Українське Православне Сестрицтво й Український Золотий Хрест — спільно вшановують пам'ять героїчних жінок України, які згинули в боротьбі за її державність. Підготовчий комітет цих святкувань творять управи згаданих організацій, які ротаційно беруть на себе обов'язок підготовки й переведення програми цього свята.

Цьогорічне Свято Героїні підготовляє Об'єднання Жінок ОЧСУ на неділю, 20-го лютого ц.р., в залі парафії св. Покрови УКЦ, при 6810 Бродв'ю Ровд у Пармі. Програму свята попередить соборна Панахида в церкві Святої Покрови о годині 4-ій по полудні, під час якої співатиме церковний хор під диригуванням Евгена Крука. Безпосередньо після відправ у церкві почнеться у Свято-Покровській залі програма свята, яка включатиме виступ баритона д-ра Володимира Боднара, піяністки Олі Джуман-Кость, а святочну промову виголосить колишній провідний член УПА і довголітній політичний в'язень мґр Ганна Діброва з Чикаґо. У другій частині програми група української молоді виступить з інсценізацією поеми Марка Боєслава „Галка", що її у чотирьох картинах опрацювали мґр Наталя Ґолембйовська. Після свята відбудеться зустріч членства згаданих жіночих організацій, які плекають ділову і дружню співпрацю на базі спільного пієтизму до героїчних постатей українських жінок, на прикладі яких виховується молоде покоління.

СТУДЕНТСЬКА ЗАБАВА

Ню Йорк. — Українські студенти в Ню Йорку зорганізовані у двох студентських клюбах при Колюмбійському і Нюйоркському університетах влаштовують спільну студентську забаву у п'ятницю 18-го лютого ц.р. в приміщеннях готелю „Teather", при 9-ій вулиці і 5-ій авеню. Ціль забави — це зустріч і пізнання між собою українських студентів, що живуть в Ню Йорку та найближчій околиці у приємній товариській атмосфері. Початок забави о год. 8:45 вечора, до танців гратиме відома оркестра „Темпо". Зобов'язує стрій вечірній.

ДОПОВІДЬ Н. СВІТЛИЧНОЇ

Ню Йорк, Н.Й. — В суботу, 19-го лютого ц.р., о год. 5-ій по полудні, тут в Домі СУА при 108 Друга авеню, 64-ий Відділ СУА влаштовує вечір для вшанування героїнь з доповіддю Надії Світличної на тему: „Кілька жіночих сильвет".

ПРЕЗИДЕНТ ЧІЛЕ Артуро Піночет, опинившись перед цілим рядом економічних проблем, вирішив поправити становище звільненням міністрів економіки і фінансів і замінити їх, а також назначив нових п'ять міністрів. У своїй вже дванадцятій перебудові уряду за час 10-літнього панування Піночет також відкликав чілійського посла в Британії, Мігеля Алекса Швайцера і назначив його міністром закордонних справ на місце Рене Рохаса Ґальдамеса, який зрезигнував минулого тижня. Президент Центрального банку Чіле Карльос Касерес став міністром фінансів, а Мануель Мартін Саез — міністром економіки.

КҐБ ПРОСЯКАЄ ГРУПИ НОВОПРИБУЛИХ З СССР

Ню Йорк, Н.Й. — Згідно з інформаціями „Ню Йорк Таймсу" з 12-го і 13-го лютого ц.р., число і сила кримінального елементу серед групи нових еміґрантів з СССР тут помітно зростає.

В Ню Йорку, конкретно в дільниці Бруклину, Брайтон Біч, поселилося в останніх роках 25,000 новоприбулих з СССР і вони не лише „зрусифікували" цю дільницю але причинилися також до посиленої незаконної діяльности, яка має різні форми.

На підставі інформації місцевого відділу ФБІ, конкретно Джеймса Л. Мирфі, який є приділений до розгляду організованого злочинства серед новоприбулих з СССР, ця небезпечна форма легкого заробітку зростає з кожним днем. Досі в реєстрах ФБІ вже є 400 прізвищ новоприбулих, які зв'язані з тою новою „мафією", а з них 200 живе саме в Брайтон Біч. Вона поширена є також на інші міста ЗСА, зокрема на Філядельфію ,Чикаґо і Лос Анджелес. Розслідити однак цілу сітку зорганізованого злочинства цієї нової групи людей є дуже важко тому, що новоприбулі ніяк не хочуть співпрацювати з поліцією для відкриття злочинців, а також тому, що діяльність цієї „мафії" зосереджується таки на земляках. Поліція добачує в тому також психологічний момент у бувших совєтських горожан — брак довір'я до поліції.

Офійні чинники поліції та ФБІ в Ню Йорку припускають, що зорганізоване злочинство в цій новій групі є побудоване на тому самому принципі, що „мафії", з тим, що тут влада не лежить в руках одної особи, а принаймні трьох. Найважливіше однак є ствердження офіційних чинників, що це зорганізоване злочинство є тісно пов'язане з КҐБ і там треба шукати його джерел. Відомо, що кримінальні елементи в СССР в багатьох випадках пов'язані з совєтською тайною поліцією, отже переселення декого з них до ЗСА не було важким ділом та дало можливість використати ті елементи на американському терені. Представники ФБІ мають вже тепер докази на цілий ряд випадків пострілів серед нових еміґрантів, жертви яких мали зв'язки з зорганізованим злочинством. До таких випадків зараховують застрілення російського автора книжки п.н. „Проституція на вулиці Ґорького" Юрія Брохіна в грудні минулого року. Як відомо, його знайшли застреленого в Мангеттені у його помешканні, а причина того вбивства досі не вияснена. При вбитому знайшли 15,000 долярів готівки, отже поліція виключає рабунковий напад, а радше схиляється до припущення, що тут сягнула рука КҐБ.

В Сальвадорі згинуло 35 вояків

Сан Сальвадор, Ель Сальвадор. — Військові джерела Ель Сальвадору повідомляють, що ліві партизани, продовжуючи активні дії, перервали автостраду між столицею Сан Сальвадором і містом Сучітото, вбиваючи 25 вояків і 6 цивільних осіб.

У перехресному вогні під час бою між урядовими військами і партизанами пропали 24 селяни. Партизанське радіо „Венсеремос" повідомило, що партизани втратили в цих боях двох вбитих і шість поранених, вбиваючи 35 і поранивши 40 вояків урядових військ. Радіо також повідомило про взяття в полон понад 40 вояків і здобуття великої кількости зброї та амуніції.

Військові джерела говорять, що партизани перервали дорогу в кількох місцях, але урядові війська потім після запеклого бою прогнали партизанів, хоч дорога залишилась замкнутою для цивільного транспорту.

Кореспондентів зупинили коло Сусіо Рівер, 15 миль на північ від Сан Сальвадору урядові війська тому, що на шляху продовжувалися бої, партизани знову зайняли висоту.

Місто Сучітото є на берегах озера Сучітлян недалеко від двох гребель гідроелектростанцій, які постачають половину електроенергії країні.

В інших місцях країни то тут, то там виникають перестрілки, в яких гинуть не тільки воюючі сторони, але т акож багато невинних цивільних осіб випадково, а то й з наміром, вбиті тою або іншою стороною. Наприкла, жертвою партизанів став посадник міста Сучітото, який їхав вантажною машиною і віз людей, коли партизани кинули в машину гранату, а потім підпалили її. П'ять осіб було вбито, при тому 58-літній посадник Арнульфо Падільля. Офіцер безпеки так описав цю подію: „Випадок стався на дорозі недалеко місцевости Ля Бермуда, коли його привезли сюди — це була груда вугликів, купа попелу".

Д-Р Д.СТАХІВ РОЗПОВІСТЬ ПРО АЛЯСКУ

Ню Йорк, Н.Й. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю, 18-го лютого ц.р., в годині 7-ій вечора, тут у приміщенні цього Клюбу, при 136 Друга авеню, д-р Денис Стахів висвітлить прозірки із своєї подорожі по Алясці і дасть репортаж, який віддзеркалюватиме його враження із перебування у цьому стейті.

Організовані банди злочинців діють в Ню Джерзі

Вашінгтон. — Тут зізнавали в Сенаті члени поліції стейту Ню Джерзі перед Комісією розгляду кримінальности про небезпечні організації кримінальних елементів у вісьмох містах стейту Ню Джерзі, які діють у трьох великих бандах мотоциклістів зі своїми спеціяльними назвами.

Показується, що ті банди є знаменито зорганізовані зі своїми строго придержуваними правами і обов'язками, з управою і провідниками. Вони занимаються торгівлею наркотиків, проституцією, підпалами, крадежами та всіми іншими кримінальними проступками, які дають їм можливість добути багато грошей. Рівночасно вони ширять страх і насильство серед населення.

Всі ті банди, як зізнають члени поліції, зорганізовані на подобу інших злочинних груп, мають свої філії, допомагають собі взаємно та родинам у випадках арешту та звичайно діляться своїми здобутками. Ті здобуті кримінальними вчинками гроші банди інвестують в компаніях продажу автомобілів і бюрах продажу нерухомостей.

Члени поліції та детективи, що досі зізнавали про цю широку діяльність банд мотоциклістів, є тої думки, що треба уважати ті банди ще одною віткою зорганізованого злочинства і що тут конечна інтервенція федерального Уряду, якщо хочеться розв'язати ту зростаючу проблему, яка грозить не лише мешканцям стейту Ню Джерзі, але також цілому східньому побережжю.

НАТО ВІДКИДАЄ ПРОПОЗИЦІЮ СССР

Брюссель, Бельгія. — Союзники НАТО відкинули як невідповідну совєтську пропозицію зменшити кількість своїх ракет в Европі до 162, тобто до кількости, яку мають Франція та Британія разом.

Після одноденної зустрічі спеціяльної консультативної групи НАТО в питаннях контролі над озброєнням, високі офіційні особи заявили, що совєтська постава розчарувала їх тому, що два тижні тому розпочалися в Женеві переговори про зменшення кількости ядерних ракет в Европі.

Москва формально представила на женевських переговорах свою пропозицію про 162 ракети, яку раніше подав до відома совєтський лідер Юрій Андропов ще в грудні минулого року.

Дипломати говорять, що це була поправка до попередньої совєтської пропозиції про поетапне зменшення в Европі з обидвох сторін кількости ракет середнього засягу до 300 одиниць для кожної.

„Спеціяльна консультативна група НАТО уважає, що совєтська пропозиція залишається недостатньою" — говориться в заяві, прочитаній Ричардом Бертом, головою зустрічі, американським делеґатом, заступником державного секретаря в европейських справах.

Ґремм виграв вибори в Тексасі як республіканець

Гюстон, Тексас. — Фил Ґремм виграв вибори в демократичному виборчому дистрикті в Тексасі і повертається як член Бюджетової комісії в Палаті Репрезентантів, не як „зрадник-демократ", але як „льояльний республіканець".

У минулому конгресмен Ґремм вибув три каденції в Конгресі, як демократ, але в останньому часі демократи в більшості в цій комісії усунули його із членства та відмовили йому його крісла в Конгресі, тому, що Ґремм всеціло підтримував політику президента Роналда Регена. Так сталося, що республіканська меншість мала зарезервоване місце в Бюджетовій комісії, яке приділено Ґреммові.

У виборах Ґремм мав аж дев'ятьох опонентів, які розпорошили голоси й уможливили Ґреммові отримати 53 відсотки всіх голосів в традиційно демократичному дистрикті.

Згідно з конгресовими правилами, Ґремм не мусів резиґнувати з членства в Конгресі, одначе він хотів підтримки своїх виборців, які, як виявилося, дали йому велику перевагу.

Ґремм мало говорив про себе про своє „навернення", кажучи, що його рішення запало не з огляду на партію, але з огляду на політичну філософію. Він додав, що його зміна була спричинена намаганням Демократичної партії накидувати йому партійну дисципліну, тоді коли він дає першенство власним переконанням.

Його популярність зросла також через його наставу щодо соціяльного забезпечення. У своїх виборчих оголошеннях він вмістив фотостат пенсійного чека своєї мами на суму 333 дол. в місяць з підписом, що він „не дозволить будь-кому забрати цього чека від неї чи від вас".

У світі

МІНІСТЕР ВНУТРІШНІХ справ Ніґерії Алі Баба заявив, що від часу розпорядження уряду всім чужоземним робітникам, переважно виходцям з країн Західньої Африки, залишити Ніґерію, понад 1,2 мільйона чужинців покинули країну. Алі Баба сказав, що 700,000 були з Ґани, 180,000 з Ніґерії, 150,000 з Чаду і 120,000 з Камеруну. Міністер обвинуватив Ґану в тих нещастях, що їх зазнали її громадяни, вигнані з Ніґерії тому, що Ґана довгий час не відкривала своїх кордонів для в'їзду репатріянтів, а лише три дні перед закінченням двотижневого терміну, даного на виїзд властями Ніґерії.

ОФІЦІЙНИЙ РЕЧНИК карабінерів італійської спеціяльної національної поліції повідомив, що в понеділок, 14-го лютого, в Римі були арештовані офіційний представник совєтської летунської лінії Аерофлот та італійський промисловець, запідозрені в шпигунстві. Арештованими були совєтський громадянин Віктор Пронін і італієць Адзеліо Неґріно, власник компанії виробництва мікрофонів у Ґенуї.

КИТАЙ УРОЧИСТО І святково зустрічав традиційний 4681 рік фоєрверками, масовими весіллями, закликами до ощадності та скромності і нагадуванням про плянування сімейного життя. Пекінське телебачення показувало, як товпи народу з провінції Фуджіян спустили на воду два великі ґумові плоти в напрямі Тайвану навантажені різними напитками і їжею з великим написом наверху „Бажаємо вам щасливого Нового року!" і „Возз'єднання є священним обов'язком всіх".

РЕЧНИК ІРАНСЬКОГО парляменту Гоятолісіям Гашемі Рафсанжані заявив у понеділок, 14-го лютого по тегранському радіо, що іранський наступ проти Іраку просувається занадто повільно. Такий повільний проґрес на ірансько-іракському фронті Рафсанжані пояснював невідповідною тактикою іранських військ, а не сильним опором іракської армії. Речник Рафсанжані, який є представником Аятолли Хомейні у верховній військовій раді Ірану, також заявив, що іранська арміія готова розпочати наступ на інших фронтах і що нова фаза 29-місячної війни буде продовжуватися „до переможного закінчення".

ДОТЕПЕРІШНІЙ ТИМЧАСОВИЙ президент Кипру грек Спірос Киприяну після перемоги у виборах був проголошений в понеділок, 14-го лютого, президентом Кипру на новий п'ятирічний період. У виборах за Киприяну голосували також комуністи. Під час святкової врочистої церемонії заприсяження в будинку міської ради президент Кипріяну з лідером комуністів Езекіясом Папайонну поруч себе звернувся із закликом до населення працювати для „єдності, миру, порядку, демократії та стабільності" на цьому розділеному між греками і турками острові.

ВИСОКІ ПРЕДСТАВНИКИ палестинської національної ради, яка відкрила свою 16-ту сесію в Альжирі, Альжир, у понеділок 14-го лютого, заявили, що Ясірові Арафатові вдалося відбити всі напади радикальних фракцій на мирний плян президента Роналда Реґена про мир на Близькому Сході. На протязі п'ятьох днів попередніх обговорень, серед лідерів різних фракцій, які утворюють Палестинську Визвольну Організацію, Арафат із своїми прихильниками зумів просунути цілий ряд резолюцій і рекомендацій відносно післябейрутської стратеґії ПВО.

ВІДТЯГНЕННЯ ВІЙСЬК Є ПЕРЕДУМОВОЮ ДОПОМОГИ ЛИВАНОВІ

Вашінґтон. — Державний секретар Джордж Шулц заявив у вівторок, 15-го лютого, що Савдійська Арабія та інші арабські країни припинять давати всесторонню допомогу для відбудови Ливану, поки вони не переконаються, що ізраїльські та інші чужинецькі війська покинули цю країну.

Звітуючи перед сенатською Комісією закордонних зв'язків, Шулц у дійсності признав, що надії ЗСА на всесторонню савдійську допомогу для Ливану тепер, здається, залежатиме від того, що Савдійська Арабія є задоволена американським зусиллям добитися виводу ізраїльських військ з Ливану.

Велика частина звіту Шулца відносилася до питань міжнародного економічного характеру, але голова близькосхідньої підкомісії сенатор Руді Бошвіц, республіканець з Міннесоти, запитав Шулца, чи зниження цін на нафту вплинуло на Савдійську Арабію виконати свої пляни допомоги Ливанові.

Секретар Шулц відповів, що Савдійська Арабія має „дуже великі" запаси капіталів із своїх попередніх доходів і що вони „не будуть вичерпані навіть за довший час . Вони мають можливість дати фонди."

Але Шулц також додав, що питання скільки арабських грошей прийде до Ливану, особливо з Савдійської Арабії, без сумніву залежатиме „наскільки успішними є наші зусилля змусити чужинецькі війська покинути Ливан і створити незалежний Ливан як країну, яка могла б управляти собою сама".

„А ми до того пункту ще не дійшли, так, що люди, які думають про вклад своїх грошей туди, покищо чекають на те, що буде далі", — сказав Шулц.

У міжчасі ливанське військо перейняло контролю східнього Бейруту, усунувши міліцію християнських фалянґістів.

Конфлікт з Аґенцією охорони довкілля поглиблюється

Вашінґтон. — Анна М. Ґорсич, адміністратор Аґенції охорони довкілля, звернулася до Департаменту справедливости з проханням прослідити судовими дорогами чи урядовці Аґенції справді знищили копії документів, які А. Ґорсич відмовилася видати комісії Палати Репрезентантів на доручення президента Роналда Реґена. Також мають прослідити тепер при допомозі кримінального відділу Департаменту справедливости та ФБІ чи бувша асистентка адміністратора Аґенції охорони довкілля Ріта М. Левелл, яка в міжчасі зрезиґнувала зі свого посту, порушила закон, знайшовшись у конфлікті інтересів.

Помимо того, що у конфлікті поміж урядовими чинниками і Палатою Репрезентантів в цій справі включився тепер Департамент справедливости, Уряд йде на певні уступки, щоб А. М.Ґорсич не судили за те, що вона відмовилася видати документи Аґенції. Уряд запропонував тепер Палаті Репрезентантів видати до перегляду документи Аґенції охорони здоровля, але тільки малій скількості людей.

Рівночасно три демократичні члени Палати Репрезентантів квестіонують чи це правильно, що один із колишніх членів Аґенції охорони довкілля і співробітник А.М.Ґорсич, який тепер як адвокат репрезентує фірму, що занимається хемічними відпадками, є тепер правним дорадником Ґорсич.

Тут знову виринає питання некорисного для Аґенції охорони довкілля конфлікту інтересів.

В Америці

СУДДЯ ФЕДЕРАЛЬНОГО суду в Ню Йорку, Генрі Ф. Веркер відкинув недавно схвалений закон, що стейтові клініки контролі народин мають повідомляти батьків, коли до них звертаються малолітні дівчата за пілюлями проти запліднення. Суддя у своїй 22-сторінковому звіті вимагає розгляду чи закон згідний з Конституцією.

ЛЕТОВИЩЕ ВІДОМОЇ фабрики літаків Ріпаблік у Фармінґдейлі, Лонг Айленд, поширює його на більше пасажирських летів. Після того як від половини січня ц.р. розпочато щоденні лети до Бостону, тепер відкрито лети лінії Атлантік Експресс до Філядельфії.

ФРАНЦУЗЬКЕ БІСТРО, що було колись на вежі Айфля у Парижі, перевезли частинами до Ню Йорку і тепер його поставлять в Мангеттені, конкретно в Беттері Парк, напроти Статуї Свободи і недалеко від Світового торговельного центру. Ресторан був приміщений на вежі Айфля від 1937 до 1981 року, мусіли однак його зліквідувати тому, що вежа западалася під його тягарем. Досі ресторан ще лежить в 11,000 кусниках у спеціяльних пачках на летовищі Кеннеді.

ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС, відома автомобільна корпорація повідомила, що вона дійшла до порозуміння з японською фірмою Тойота щодо побудови в ЗСА малих авт. Це вперше Дженерал Моторс звертається до чужої фірми за поміччю в будові автомобілів.

Д-РА БАРНІ КЛАРКА, першу людину із штучним серцем, перенесено до звичайної шпитальної кімнати, після 75-ох днів перебування на т. зв. „критичній листі" в спеціяльному відділі небезпечно хворих у шпиталі Салт Лейк Сити в Юта. Це доказує, що стан його здоров'я поправляється.

АҐЕНЦІЯ ОХОРОНИ довкілля дійшла до порозуміння і згоди зі своїм представником оскарження якого про неполадки з усуванням шкідливих відпадків, спонукали інвестиґацію Палати Репрезентантів. Аґенція ствердила, що їхній співробітник Гю Кофмен не зробив нічого злого.

СПЕЦІЯЛІСТИ ОХОРОНИ довкілля і представники урядів здоров'я, як також науковці, ствердили, що затруєння довкілля діоксиною, одною з найбільш трійливих хемікалій, є великою небезпекою для населення ЗСА, до якої ніхто не є відповідно приготований. Досі найдено 22 місця тільки в одному стейті Міссурі, які є затруєні такими хемікаліями.

ПСИХІЯТРИЧНІ ДОСЛІДИ над людьми, що мають страх перед успіхом у своїй праці виказують, що цей страх є однаково наявний у жінок, як і мужчин. Його причину добачують в тому, що успіх може принести зі собою ізоляцію, почуття опущення і якоїсь вини, не відомо чому.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Ароґанція і клопоти Андропова

Останнє відкинення Андроповим пропозиції президента Реґена в справі обмежень атомової зброї вказує не тільки на певну зарозумілість самого Андропова, але також насвітлює совєтську систему як таку.

З точки бачення самого Андропова, його самопевність може бути зрозумілою. На Заході його описали як „симпатика" західньої цивілізації — він же, мовляв, говорить по-англійськи, слухає модерних західніх музиків, попиває американську чи англійську горілку („скач"). Насправді ж він думає, як то перехитрити і „положити на лопатки" капіталістичну Америку.

З людського боку ароґанція Андропова може бути виправдана його розумінням власної сили та влади, яку він незаперечно має в СССР. Компартія посідає майже абсолютну владу над понад двома сотнями мільйонів стероризованого населення. Навіть у випадку польської компартії, ми бачимо, що комуністичний режим найбільш чулий на незадоволення і спротив народу, особливо ж робітництва.

Вправді, комуністична пропаґанда не має багато успіхів у СССР, але вона, ця комуністична пропаґанда, далі є романтичною атракцією для мальконтентів-лібералів на Заході і для колоніяльних народів, що пробудилися до державного життя і які поголовно вірять, на жаль, у „совєтський соціялізм" і московську політику „національного визволення".

За Брежнєва СССР поширив свої впливи в різних частинах світу. Кастро в Кубі, Менджісту в Етіопії і Ле Дуан у В'єтнамі доставляють достатньо „гарматного м'яса" для совєтсько-московських експансивних плянів. Світові демонстрації „за мир" і проти „американського імперіялізму", зручно маніпульовані КҐБ, дестабілізують демократичні уряди Західньої Европи, переляканої привидом 60,000 совєтських танків, тисяч літаків і атомових ракет, які розміщені під її кордонами з совєтського боку.

Але Андропов також знає про „другу сторону медалі — совєтські слабості. Мораль робітництва є жалюгідна і неросійські народи щораз більше підносять голову в обороні своїх людських і національних прав. Воєнний виряд совєтів теж не першоякісний: совєтські танки, літаки і ракети САМ не здали іспиту на Близькому Сході цього літа з Сирійського боку, бо виявилися куди нижчої якости в порівнянні з американською продукцією такого роду зброї, яку посідав — як знаємо — у виправі проти Ливану Ізраїль.

Що може дійсно журити Андропова — це жахливе економічне положення СССР, а московські сателіти є економічно збанкрутовані і майже ізольовані від західніх експортів. Москва мусить турбуватися не тільки поганим і низьким життєвим рівнем населення СССР, але також клопотатися економічним положенням сателітів.

Андропов вже почав ряд заходів на економічному фронті: зміна на керівних постах у народному господарстві, вишкіл нових менеджерів великих індустріяльних комплексів, боротьба з неробством, прогулами з варстатів праці; боротьба проти алкоголізму і боротьба проти зростаючих домагань робітництва за кращі умовини праці, — це найперше, але такі справи не наголошуються.

Пропаґування „совєтського соціялізму" поза СССР також покищо не приносить успіхів Москві, які б вона бажала. „Тоталітарний соціялізм" Москви не може скрізь успішно конкурувати з „демократичним соціялізмом", тим більше в Західній Европі.

Андропов мусить знати, що економічно СССР не може конкурувати з демократичними країнами навіть, коли ці останні переходять різні економічні кризи. Совєтські провідники знають, що їх сила не залежить від відданости чи льояльности робітників, так як це мається в демократичних країнах, але від примусу і державно-поліційного терору. І цей терор йому треба буде ще більше посилити, ніж досі, в чому він — як знаємо — майстер.

На Заході сподіваються, що кінець кінців Андропов мусітиме зрозуміти, що його „совєтський соціялізм" ніколи не переможе „демократичний соціялізм", навіть зі всіми недоліками останнього. Числити на „мілітарну перемогу" також є фантазією, бо він мусить знати, що поважна конфронтація з Америкою і її союзниками може спровокувати атомову війну, якої хочуть уникнути обидві сторони.

Андропов очевидно бажає, як бажали і його попередники, цілковитим знищенням „демократичного соціялізму" запевнити дальше існування СССР. До цього Москва стримить від самого початку існування СССР. Але ці заходи досі не дали бажаних для совєтів наслідків; навіть більше — не раз здається, керівники Совєтського Союзу мусять тратити надію, що ненависну їм цю систему в світі взагалі можна знищити: „демократичний соціялізм" виявляється сильнішим від „совєтського соціялізму".

Роман Рахманний

„ЗОЛОТА ГРАМОТА" ЛЮДЕЙ УКРАЇНСЬКОГО РОДУ

II.

Тарас Шевченко розворушив цю народну пам'ять своїми творами і зміцнив його віру в те, що „Встане Україна і розвіє тьму неволі!..."

Відновлення „статусу кво анте"

У листопаді 1917 року його пророчі слова здійснилися, коли утворено перший уряд першої Української Народної Республіки, яка через два місяці опісля стала „самостійною, суверенною, ні від кого незалежною державою українського народу". Тоді голова Української Центральної Ради (парляменту України) проф. М. Грушевський пояснював чужонаціональним і навіть своїм депутатам кардинальну прикмету того державницького акту. А саме: „Ми не являємось... якоюсь новою і молодою республікою; ми тільки відновляємо нашу державність, якою ми жили і яка була відобрана від нас проти нашої волі... ми з тим відобранням ніколи не мирилися!"

Значить, зформування УНРеспубліки було 65 років тому на ділі тим, що у праві зветься „реституція" — відновлення попереднього стану. Після 150 років відновлено стан, який існував на території України перед завершенням московської аґресії — себто перед ліквідуванням Козацько-української республіки на Лівобережжі 1764 року.

Саме цією своєю прикметою — органічним зв'язком з минулими українськими державницькими структурами — УНРеспубліка відрізняється від З'єднаних Стейтів Америки : ЗСА — це зовсім новий державний організм, а УНРеспубліка — це тільки відновлення тисячолітньої української державности у її п'ятій з черги формі-структурі.

Значить, 22 січня ми відзначаємо завершення довговікової тяглости української держави. Акти 22-го січня — це „золота грамота" всіх людей українського роду, їхнє право зватися членами державницького народу.

П'ята структура

Є три головні мотиви відзначування роковин Актів 22 січня 1918-1919 років. Старше покоління прагне зміцнити свою віру в українську державницьку справу і передати цю віру своїм нащадкам, переважно уродженцям різних держав Заходу. Спільно — старше й молодше покоління українців — прагнуть дати своїм співгромадянам справедливу концепцію української самостійної суверенної держави, як стабілізуючого чинника у Східній Европі.

Для цього конечно усім нам усвідомити головні властивості тієї державницької структури, яка постала після розпаду „тюрми народів" — Росії. Ми вже уточнили, що зформування першої Української Народної Республіки було, на ділі, тільки відновленням державницького стану, який існував ще до завершення московської аґресії супроти України 1764 року. Тепер декілька слів про форму і зміст тієї відновленої держави українського народу.

— Уряд УНРеспубліки постав не шляхом бунту чи перевороту у власній державі та й не з ласки чужих володарів або правлінь. Той уряд був еманацією діючих тоді в Україні суспільно-політичних і культурних угрупувань, які висловлювали волю переважної більшости народних мас.

— Всі, буквально всі, громадяни УНРеспубліки без ніяких обмежень отримали статус повноцінних громадян — співгосподарів української землі та її природних ресурсів. Усуспільнюючи важку промисловість, лісові й гірничі ресурси та залізничий транспорт, українська влада зберегла право на приватну власність і широкі можливості для індивідуальної ініціятиви.

— Закон про національно-культурну автономію меншостей ґарантував білорусам, жидам, полякам, росіянам і іншим національностям України право організуватися у свої традиційні громади і безпосередньо з-поміж себе вибирати своїх депутатів до парляменту, (Про етнічність в Америці далі тільки говорять і пишуть, а „політику мультикультурности" з її моральною і фінансовою підтримкою для неофіційних мовних груп у Канаді проголошено щойно 1971 року, але її не включено до канадської конституції з 1982 року! У Франції бретонці не мають навіть мовних прав!)

— Гуманність правління УНРеспубліки 1918 і 1919 років яскраво проявилася законом про скасування смертної кари. Приблизно в той самий час совєтська Росія відновила в себе смертну кару і вона обов'язує в Совєтському Союзі ще й досі.

— Миротворча внутрішня політика уряду УНРеспубліки визначила такий самий миротворчий курс її закордонної політики. Своїм мировим договором з Центральними Державами 4-го лютого 1918 року уряд самостійної України вивів свій народ зі світової війни, в яку його насильно загнав уряд царської Росії. Вже з перших днів своєї праці наш уряд розвивав добросусідські стосунки з навколишніми державами та намагався організувати спільний фронт волі народів колишньої російсь-

(Продовження на ст. 5)

Святослав Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Совєтська пропаганда всіляко оббріхує устрій та відносини у країнах вільного світу. Яка ваша думка про спосіб життя на Заході?

ВІДПОВІДЬ: Усяка політично-економічна система, як відомо, базується на відносинах між людьми. А що люди є люди і мають людські вади, то й відносини між ними можуть мати недоліки, а отже і система в цілому так само може їх мати. Тому, мені здається, що ідеальної системи, яка задовольняла б усіх, хто працює, і всіх, хто байдикує, ніколи не буде. Коли ж ідеться про порівняння західнього способу життя із совєтським „способом", то тут не може бути ніяких розходжень у поглядах.

Як на мене, то найкраще порівнювати ці дві системи на фактах. Візьмімо українську повоєнну еміграцію. Втікачі з України опинилися на Заході, не мавши, як той каже, великого гроша за душею. Проте, за 10-15 років „поневірянь" у джунґлях „буржуазного" світу, усі вони доробилися нормальних у цьому світі достатків: мають житла, авта, повиучували дітей. Крім того, більшість має заощадження, які забезпечують їхній „чорний день". А коли вони мають ще й родину в Україні, то допомагають ще й родині. Проте я щось не чув, щоб хтось з українців у вільному світі діставав допомогу з СССР. Навпаки, українці в СССР потребують і дістають допомогу від своїх родичів на Заході. Один тільки цей факт переконує нас багато в чому.

Усе сказане стосується матеріяльного боку життя. Гляньмо ж тепер на духовий бік. Західній спосіб життя у галузі політичній базується на „Усесвітній Декляраці Людських Прав" яка ґарантує ці права кожному громадянинові. Кожен один має свої погляди і висловлює їх. Українці, наприклад належать до різних політичних угруповань, включно з коляборантами Москви — комуністами. Іншими словами, вони користуються політичним плюралізмом, чого ніяк не скажеш про українців в Україні. Усі політичні напрямки мають рівні можливості захищати свою точку зору і здобувати прихильність суспільства. Іноді ця свобода настільки широка, що дає змогу ворогам свободи, прикриваючись проґресивними гаслами, творити свої чорні діла проти неї самої. Але це свобода.

Отже, виходячи з цих порівнянь, я і виробив свій погляд про західній світ. Тут не треба багато мудрувати і посилатися на цитати „великих" теоретиків. Звичайні факти життя переконують кожного з нас більше, ніж моделі „ідеального суспільства" породжені кволою фантазією далеких від життя псевдопророків.

К. Яро-Славський

„КАЛИНОВИЙ МІСТ"

(Відгук читача на автобіографічну книжку Володимира Барагури)

II.

Звернемо увагу тільки на деякі з них: „Легендарний майор Клее", „Святий Миколай", „Мій національний гріх" „Аркасова історія" — це перлини першої частини.

У другій частині автор описує Яворів, у якому він ходив до гімназії. Ще й тепер увижається нам маленький переляканий Чіпка-Барагура, як стоїть, тремтячи перед директором гімназії, бо певно щось наброїв, а директор, мовчки вдивляючися в Чіпки затурбоване личко, щосил крикнув: „До кляси!". І було йому чого бути затурбованим, бо, якщо б про все те довідався батько, було б гірше, а мама, як мама: сьогодні нагримає, навіть перетріпає штанятка, а завтра пригорне, приголубить свого мізинчика. Всі наші мами такі, караючи дитину, внутрі напевно більше переживають, як дитина, бо їм прикро, а то й боляче, що діти не слухаються.

У цій частині заслуговують на вирізнення: „Бурсацька братія", „Пастуше свято", „Ярмаркова інтермедія", „З вертепом і звіздою", „Зустріч і розстання з Мельпоменою", та, на нашу думку, найсильніша розповідь — „Чому мала Настя плакала на Великдень?"

У відрізненні до згаданих розповідей, які нас розважили, розвеселили, розповідь про малу Настю впровадив нас у зовсім інший настрій, спонукає до роздумів. Розповідь чітко зображує період, у якому нам, українцям, доводилось жити чи пак животіти, терпіти наруги і знущання в умовах польської окупації нашої рідної землі. І, як на досаду, поляки називали границі своєї держави передваллям (передмур'ям) християнства. Тут аж напрошується показати один образ, чи радше фраґмент, вірного історичного образу п. н. „Чому мала Настя плакала на Великдень?"

„...відкрилися двері й у клясну кімнату ввійшов проф. Волбар, ми, наче на команду, піднялися з лавок і на його привітання „Христос воскрес!" грімко відповіли: „Воістину воскрес!" ... Проф. Волбар повів зором по передніх лавках і вказав на одну з найздібніших учениць нашої кляси:

— Настя Турська, послухаємо вашої задачі. Прошу. Ми догадалися, чому вибір впав на Настю. Вона холмщанка з Грубешівщини і професор хотів, щоб ми познайомилися з великодніми звичаями цієї частини української землю, що знаходилася за „сокальським" кордоном.

Настя підвелася з місця, але її зшиток лежав закритий на лавці. Дівчина зашарілася й зам'ялася, її губи стали дрижати, їй збиралося на плач.

— Ви, може зле себе почуваєте й не можете читати. А, може забули зошит удома?

Настя заперечила головою. ...з її очей ринули сльози, вона стала хлипати невгамовно, а потім заридала. ...крізь сльози промовила:

— Я не мала Великодня...

Задачі я не написала, але можу розказати про мій Великдень...

— До Великодня ми приготовились, як щороку... У недільний ранок, коли все село зібралося біля церкви, щоб вислухати Воскресної Утрені й посвятити паски, раптом почувся пронизливий рев автових сирен. Великим колом, збиваючи куряву, наближалися вантажні авта з поліціянтами в чорних шоломах і з польськими робітниками — „кракусами" та з поліційними псами. За ними їхали бульдозери, машинові вали й моторові плуги та борони. Затримавшись біля церкви, поліцисти побили священика в ризах, вирвали йому з рук хрест й арештували, вкинувши його в заґратовану поліційну каретку. Робітники — „кракуси" (назва від народного одягу з околиць Кракова) під наказами поліційних старшин поділилися на групи. Кожна з них мала пожежні гаки, топори, драбини, лопати, кайла, линви, ланцюги. Одні взялися рити могилки на старовинному церковному цвинтарі, викидати домовини й кості померлих, розбивати нагробні хрести і плити. Інша група вдерлася до церкви й стала виносити ризи, ікони, богослужебні книги, церковну утвар. Все те кидали на купу перед церквою, топтали, трощили, опльовували, каляли, врешті підпалили.

Люди стали лементувати, голосити, благати пощади, дехто кинувся рятувати, але поліцаї відігнали їх наїженими баґнетами й готовими до стрілу рушницями. Почали бити людей прикладами рушниць, нагаями, лезами шабель, цькувати злющими собаками.

(Продовження буде)

О. Зозуля

Діла паперові

Кажуть, що папір все витримає. Але ж треба той папір мати. А його не вистачає на підручники, зошити, книги. Та й пора вже сіль чи крупу відпускати в паперову торбинку, а не в підтичку домогосподині. Чи, скажімо, доки колгоспник скручуватиме махорку в клаптик „Правди".

З цього приводу в „Раді міністрів" довго думали-гадали, і вирішили збудувати картонно-паперову фабрику, щоб бути хоч трохи незалежним від Москви. Фабрику вирішили збудувати біля Трипілля у заплаві річки Стугни, що впадає в Дніпро. До цієї затії підпряглась творчими силами і спілка письменників.

І так поетичний заплав оздоблений очеретом, лататтям і гусячою цибулею, за кілька тижнів перетворився в суцільне болото, над яким великими табунами кружляють пірнаті: качки, чайки, болотяні курочки. Розкуркулили пташиний рід, вигнали з насиджених місць. Джерела вдоптали, вода в річці спадає-висихає.

На осушеній землі залили фундамент, почали мурувати стіни. Раптом згадали: де ж братимем сировину? Колись виробляли папір з соломи, але після колективізації її й скотині бракує. З деревини? Та вже карпатські ліси так розчистили, що й козам нема притулку. Колись сировиною було навіть стебло конопель, маку, кропиви. Все це перевелось. А з кропиви люди умудрились борщ варити.

Зупинились на макулятурі. І не помилились. Після оголошення в пресі про обмін макулятури на твори клясиків: Бальзака, Золі, Дюми чи пригоди Шерлока Голмса — черга здавців паперового хламу на Константинівській вулиці виросла протягом кілометра. Пенсіонери — діди і баби, вивчаючи коньюнктуру приватного ринку, знають, що за роман Бальзака платять 15-20 карбованців. Цеж третина місячної пенсії.

Двері бази відкрились. Дідок кинув на прилавок клунок книг.

— Що ви принесли?! — здивувався директор.

— Макулятуру! Ось: К. Маркс, Ленін, Енгельс...

Переляканий директор звернувся до черги:

— Клясиків марксизму не приймаємо. У кого є Марксо-Ленінські твори можете йти додому. Нам давайте Троцького, Бухаріна, Сталіна, Берію, Хрущова...

— А Брежнєва можна?

— Покищо ні.

— А Андропова?

(Продовження на ст. 5)

Петро Стерчо

АВГУСТИН КИРИЛО ШТЕФАН

В 90-ліття життя і 65-річчя на службі народу

VIII.

Для університетських карпато-українських студентів Праги, Братислави й Брна зорганізував він у співпраці з С. Росохою Стипендійний Фонд ім. князя Федора Корятовича й уже в першому році його існування видано з цього фонду студійні стипендії двадцятьом незаможнім карпато-українським студентам. Головою цього фонду був А. Штефан, а секретарем С. Росоха.

Не став осторонь українського суспільно-громадського життя проф. А. Штефан і після свого приїзду до Америки в половині 1949 року. Тут спільно з сл. п. Ю. Реваєм і д-ром Вікентієм Шандором він став основоположником „Карпатського Союзу", що його основним завданням було наблизитися до давніх карпато-українських поселенців в Америці, які під оглядом національної свідомости залишилися на рівні 1900 року. З д-ром С. Росохою, єдиним живим членом Головної Команди „Карпатської Січі", сотником Миколиним і іншими він розгорнув у Братстві Карпатських Січовиків, а знову у співпраці з сл. п. Ю. Реваєм, д-ром Василем Верешем, проф. д-ром Петром Стерчом і ін. розгорнув діяльність Карпатського Дослідного Центру, що його в 1979 році названо ім. Юліяна Ревая. Власне, Карпатський Дослідний Центр і Братство Карпатських Січовиків доклали максимум зусиль, щоб видати три великі томи науково-дослідних праць А. Штефана. Меншу працю в англійській мові видало було видавництво „Карпатська Зоря", що видавало під тою самою назвою місячник у 1950-1952 роках, під редакцією д-ра В. Вереша. Кожна із згаданих організацій карпатських українців вибрала А. Штефана почесним головою.

Будучи українським соборником, проф. А. Штефан продовжував свою діяльність на загальногромадському форумі, входячи на протязі кількох каденцій у склад керівних органів Українського Конґресового Комітету Америки й дописуючи до його органу „Український Квартальник", що його редаґує д-р Володимир Душник.

А. Штефан — науковий дослідник, журналіст і публіцист

Свою народно-просвітну працю вже зарання пов'язував Августин Штефан із друкованим словом для народу й історії. Свою журналістично-публіцистичну діяльність розпочав Августин Штефан ще будучи університетським студентом у 1916 році, поміщуючи першу статтю у „Греко-Католицькому Віснику" в Ужгороді в числі за липень і серпень в мадярській мові (Ґеороеґ Католікуш Семле). Перший губернатор Підкарпатської Руси — Григорій Жаткович у 1920 році розпочав видавати свій напівофіціоз в Ужгороді п. з. „Русин", що виходив як тижневик народною українською мовою до половини 1921 року. Головним редактором цього тижневика був рідний брат губернатора, о. Теофіль Жаткович, але відповідальним редактором був проф. А. Штефан. Цей тижневик помістив багато статтей пера А. Штефана, про політичні події цього переломового часу історії Карпатської України, які для багатьох невідомі. І знову, коли віцеґубернатор Петро Еренфельд, чех, який прихильно ставився до потреб карпатських українців, рішив у 1922 році відновити видавання газети „Русин", як щоденник, то проф. А. Штефана знову запрошено до редакційної колеґії, на чолі якої стояв д-р Франтішек Тіхий, а в склад колеґії входили також письменник і поет Василь Ґренджа-Донський, учитель Андрій Ворон, і урядник Володимир Шуба. Мовним редактором був д-р Михайло Качанюк.

У роках 1924-1938 виходив в Ужгороді цінний крайознавчий місячник п. з. „Підкарпатська Русь", що його видавали й редаґували на зміну Павло Яцко, учитель з Перечина, проф. А. Штефан, д-р Василь Гаджеґа та д-р Іван Панькевич. Співпрацював А. Штефан одночасно в педагогічному журналі „Учитель", що виходив в Ужгороді в 1920-1936 роках і його редактором були д-р Іван Панькевич, фаховий учитель Ю. Ревай, Франц Агій і Юлій Чегиль. У 1930 році Учетельська Громада почала видавати в Мукачеві свій власний педагогічно-культурний місячник „Учительський голос", що його редаґували: А. Штефан, Олександер Полянський, Василь Свериняк й Іван Васько — всі з Мукачева. Цей журнал виходив аж до 1939 року.

Був Августин Штефан співосновником і членом редакційної колеґії також політичного тижневика „Земля і Воля", органу української аграрної партії, що виходив у Мукачеві в 1934-1938 роках. Крім нього у склад редакційної колеґії входили інж. О. Думка, директор середньої господарської школи в Мукачеві, Юрій Перевузник, Степан Клочурак, Віктор Курах і Михайло Вереш, а адміністратором був М. Попадючок, який недавно помер в Ню Йорку. Коли для посилення боротьби карпатських українців за їхні автономні права перетворено 1-го липня 1938 року дотогочасний тижневик „Свободу' в Ужгороді на незалежний тижневик „Нову Свободу", то одним із чолових основоположників бачимо Августина Штефана, поруч о. Августина Волошина, посла Юліяна Ревая, братів Михайла і Юлія Бращайків, Степана Клочурака й інших. До речі у різдвяному числі цього щоденника, що продовжував виходити у Хусті, з дня 7-го січня 1939 року є дуже цінна стаття начальника Міністерства Шкільництва й Народної Освіти проф. А. Штефана про тогочасний стан шкільництва в Карпато-українській Державі.

Приїхавши до Америки, А. Штефан помістив понад три десятки статтей у різних українських журналах і газетах про різні аспекти карпато-українського державницького будівництва, про різні епізоди з національно-політичного розвитку карпатських українців, з наголошенням їхнього тяготіння до „святого Києва". Дописував він до „Свободи", „Америки", „Нового Шляху", „Самостійної України", „Гомону України", „Голосу Лемківщини", як і зокрема до „Карпатської Зорі", редаґованої д-ром Василем Верешом, „Карпатського Голосу", що виходив під редакцією Миколи Вайди, як і „Вісника Карпатського Союзу", що його редаґували Імре Кардашинець та д-р Юлій Гутник. Але найбільше його дослідних статтей про Карпатську Україну було друковано на сторінках „Вільного Слова", що виходив у Торонто під редакцією д-ра С. Росохи.

До газетних статтей підходить проф. А. Штефан з великою увагою, кладучи наголос на їхню правдоподіб-

(Продовження на ст. 5)

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО УІА ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

Наша мета

Маємо надію, що надруковані на цій сторінці інформаційні матеріяли допоможуть навіть непоінформованому читачеві виробити собі загальне уявлення про стан і працю Українського Інституту Америки та його пляни і завдання на ближчу і дальшу мету.

Для пригадки ще тільки згадаємо, що основником Інституту був відомий наш винахідник-промисловець і філантроп Володимир Джус, наш „український Ґенрі Форд" — як його назвав д-р Ростислав Сочинський у своїй статті про нього, надрукованій в „Альманасі УНС 1982", — закупивши для нього в 1955-му році пишний палац в найбільш репрезентативній дільниці Ню Йорку при 5-ій авеню і 79-ій вулиці.

Основні завдання Інституту з'ясовано в хартії-чартері його інкорпорації 3-го травня 1948 року, першим і головним між якими є:

„Збереження для наступних поколінь усіх проявів української культури у формі творів мистецтва, красного письменства, музики, танку, народного виробництва тощо..."

У дальшій практичній діяльності це основне завдання поширено, і до · зберігання усіх проявів української культури додано ще також і їх розвиток та познайомлення з ними наших співгромадян усіх походжень. Це поширення віддзеркалюють принагідні окреслення Інституту, як „амбасадора української культури" чи українського „вікна у світ".

Вартості завдань і праці Інституту саме в цій ділянці не можна б переціпити; кажеться бо, що навіть найцінніші перлини не мають жадної вартости, якщо вони лежать на дні моря. Український Інститут Америки поставив собі за головне завдання ці перлини нашої тисячолітньої української культури видобувати із дна моря забуття, іґноранції та нищівних ворожих затій і походів та не тільки показувати їх світові у їх повній і неперевершеній красі, але й робити їх складовою і невідємною частиною вселюдських культурних надбань.

Для характеристики цього стану напрошується один приклад з останніх днів. Мабуть кожному українцеві, що мав нагоду приглядатися на телебаченні церемонії засвічування різдвяної ялинки перед Білим Домом у грудні 1982 року, засвітились очі і живіше забилося серце, як при цій нагоді виконано традиційну „американську колядку" — відомий „Щедрик" Леонтовича. Але наші очі були б ще ясніше засвітилися і серця ще живіше забились, якби при цьому була згадка, що ця традиційна „американська колядка" є нашого українського походження. Це й є одним з головних завдань Інституту, щоб наш український вклад в американську та світову культуру постійно збільшувати та ідентифікувати як український. Це здобули вже культури багатьох інших народів, не кажучи вже про інші ділянки, як економічна, в якій доходить аж до таких курйозів, що „найліпший американський швайцарський сир походить з Фінляндії..."

Очевидно, що Український Інститут Америки не одинокий, що намагається виконувати завдання амбасадора української культури в Америці та українського „вікна у світ". Це саме в ділянці української науки мають між своїми завданнями наші наукові установи: Український Науково-Дослідний Інститут Гарвардського університету, Наукове Т-во ім. Шевченка, Українська Вільна Академія Наук, — щоб згадати найголовніші, — сприяти цьому мають між своїми завданнями Український Народний Союз та інші наші братські установи. Це виконують також індивідуально поодинокі наші громадяни, зокрема з-поміж наших науковців, виховників, мистців, професіоналістів, публіцистів. З ними усіми Інститут завжди готовий і радий найтісніше співпрацювати, якщо вони собі цього бажають.

У поданих на цій сторінці інформаціях на окрему увагу заслуговують ще деякі притаманні Інститутові — скажімо — тенденції. Це зокрема відноситься до поступового включування в дії Інституту нашого кваліфікованого доросту та до прикладно відданої і жертвенної праці всіх учасників його активностей. Цій відданості і жертвенності у праці і активностях треба в головній мірі завдячувати й саме існування Інституту. А це з черги, думаємо, треба завдячувати тій чіткій основній меті Інституту, що їй на ім'я — НАША УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА, як велика і складова частина вікового вселюдського доробку.

Мистець Яків Гніздовський на тлі його олійного образу „Автобусна кінцева станція" під час відкриття вистави його творів в УІА, 5-го грудня 1982 року.

(Фото Лади Сочинської)

Учасниці концерту українських клясиків музики — члени артистично-музичної групи УНС - УІА, 31-го жовтня 1982 року: Лариса Крупа, Лариса Маґун-Гурин, Стефа Назаркевич, Ліда Гаврилюк і Марічка Сохан-Шморгай.

(Фото Лади Сочинської).

Загальні збори членів Українського Інституту Америки

Річні загальні збори Українського Інституту Америки, які відбулись у п'ятницю 19-го листопада 1982 року, відкрив віцепрезидент УІА інж. Володимир Назаревич. Він привітав присутніх і попросив вставанням і однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять померлих у останньому році членів Інституту, а саме: Дмитра Чутра, д-ра Маркіяна Мігоцького, маестра Петра Андрусіва й Оленку Савицьку. Дальші наради вів вибраний зборами предсідник мгр Володимир Баранецький, секретарювала інж. Марія Гончаренко.

Президент УІА Теодор Джус вручив відповідні грамоти тим членам, які вплатили повну вкладку 1,000 долярів, це були такі особи: д-р Василь Андріюк, Богдан Безковайний, Дмитро Бобеляк, Юрій Витанович, Арета Олена Ворох, Володимир Гойдиш, д-р Евген Грабарчук, інж. Богдан Гуглевич, д-р Андрій Качала, д-р Петро В.Козіцький, д-р Роман Кравчук, д-р Михайло Модний, д-р Ярослав Панчук, д-р Василь Селезінка, Христина Карбон-Сидор, Ярослава Сурмач-Міллс, Христина Цегельська, д-р Михайло Цегельський, д-р Микола Ценко і Мирон Чолган.

Після цієї урочистости наступили звіти членів управи та голів комісій.

Першим звітодавцем був В.Назаревич, який ствердив, що Інститут організує і спонзорує цілий ряд культурних і виховних програм, які охоплюють велике число студентів, артистів, акторів, поетів, мистців, науковців тощо. До цих програм громада поставилась дуже прихильно. Через те Інститут зріс. Інститут започаткував і дальше продовжує широку освітню програму, яка охоплює цілий ряд курсів з ділянок українознавства, англійської мови і громадських дисциплін для новоприбулих іміґрантів.

Він згадав, що Комісія Громадських Зв'язків вповні сповняє свої обов'язки, розсилаючи пресові повідомлення українською та англійською мовою до часописів, а також листи-новинки, програмки, запрошення, каталоги та інші публікації до членів Інституту і приятелів. Число членів зростає. Управа Інституту продовжує робити ремонти будинку, хоч це невеликі, бо бракує грошей. За останній рік видано на цю ціль понад 20 тисяч долярів. Архітект Юліян Ястремсь-

(Закінчення на стор. 4)

Літературний вечір американського поета

Заходами УІА і Видавництва „Сучасність" у приміщеннях Інституту в суботу, 27-го листопада 1982 року, відбувся літературний вечір сучасного американського поета Дейвіда Ігнатова з нагоди появи його збірки поезій українською мовою „Здивований Гість". Вечір відкрила головна редакторка „Сучасности" Марта Скорупська, вітаючи гостей і представляючи автора збірки.

Д.Ігнатов відчитував свої вірші англійською мовою, а рецитували їх в українському перекладі по черзі акторка Лариса Кукрицька, поети-перекладачі Богдан Бойчук і Віталій Кейс, актор Володимир Лисняк. Присутніми на залі були також Ольга Фурер, кореспондент „Голосу Америки", та Юрій Дилерайн, представник „Радіо-Вільна Европа" і Радіо Свобода", які записували на магнетофонній стрічці перебіг вечора і, як ми пізніше довідались, на другий день з обох радіомереж на хвилях етеру вислано майже 15-хвилинну вістку українською мовою поза „залізну заслону".

Під час імпрези присутні могли придбати чепурно видану збірку „Здивований Гість". Більщість з них це й зробило, дістаючи автографи від автора і перекладачів. 96-сторінкова книжка, ілюстрована мистцем Юрієм Соловієм, має вісім розділів, які віддзеркалюють творчість автора від 1948 року дотепер.

Книжку упорядкував і переклав Богдан Бойчук разом з такими перекладачами — українськими сучасними поетами, як Віра Вовк, Олег Зуєвський, Віталій Кейс, Ігор Костецький. Ця цікава і культурна імпреза закінчилась товариською зустріччю з перекускою. Більшість присутніх були молоді американці з літературних середовищ, які мали змогу познайомитись з діяльністю Українського Інституту Америки та здобутками української культури.

Хористи І-го концерту УІА. У першому ряді (зліва) Зірка Дерлиця, Лариса Маґун-Гурин, Марта Андріюк, Калина Чолган, Лада Сочинська, Юліяна Осінчук; у другому ряді: Володимир Слиж, Едвард Іванко і Стефан Шкафаровський. Музики: Тома Гриньків — фортепіян, Галина Стрілець — скрипка, Нестор Цибрівський — віолончель (не видно на фото).

Виконавці „Ноктюрну" (зліва): Ед Іванко, Катерина Едмондс, Зірка Дерлиця, Віра Павляк, Марта Андріюк, Лариса Маґун-Гурин; Андрій Добрянський (режисер).

(Фото Лади Сочинської)

Уляна Дячук

Про фільм „За стерном долі"

В дискусіях на актуальну тему, як найкраще інформувати американське суспільство про Україну і українців, часто ми в Українському Народному Союзі доходили до висновку, що нам дуже бракує слухово-зорових засобів, які в теперішних часах є найбільш популярним способом передавання інформацій. І тому ще в 1979 році, не зважаючи на великі кошти такого проєкту, Екзекутива УНСоюзу почала робити кроки для виготовлення документального фільму про іміґрацію українців до Америки, щоб у цей спосіб мати доступ до великого прошарку американського суспільства, яке базує своє знання на інформаціях, подаваних на телевізії чи шляхом фільмів.

УНСоюзові така праця не чужа—вже раніше УНС, наприклад, спонзорував коштом коло 310,000 долярів видання двотомової Англомовної Енциклопедії Українознавства, завданням якої було і є також ширити знання про Україну.

У травні 1980 року було укладено умову з відомим українським майстром фільму продюсером Славком Новицьким з Міннеаполісу, Мінесота, для виготовлення 28-хвилинного документального фільму про іміґрацію українців до Америки. Нашим побажанням для С. Новицького було: перше—фільм має показати не-українцям, хто ми і який наш вклад у життя цієї країни, друге—фільм повинен викликати у глядачів, які належать, наприклад, до т. зв. „загубленої ґенерації" американських українців, бажання шукати за своїм корінням. Ми були певні, що такі американські українці, які несвідомі свого походження або забули про нього, побачивши фільм, відчують глибоке бажання пізнати своє походження та навіть почнуть гордитися ним; третє—у фільм ми просили С.Новицького не включати матеріялів, які за деякий час зробили б його перестарілим. Фільм „За стерном долі" повинен бути актуальним довго, бо ми його плянуємо показувати в телевізії, у бібліотеках, школах, коледжах, університетах тощо.

Впродовж півтора року Новицький збирав матеріяли до фільму по цілій Америці, присвятивши багато уваги і часу місцям найбільшої концентрації українських поселенців—іміґрантів: Пенсильванії, Північній Дакоті, середньому заходові та східньому побережжю Америки. Він прочитав багато літератури, писаної на тему іміґрації українців до Америки, як також засягав порад у експертів з цієї ділянки, шукав за матеріялами

(Продовження на ст. 5)

Андріївський вечір

Український Інститут Америки, маючи на меті краще познайомити українську молодь з багатющою скарбницею українських традицій і звичаїв, влаштував тут, в суботу 4-го грудня, Андріївський Вечір з різноманітною програмою при участі понад 170 осіб, з того коло 120 студентів, молоді.

Вечір відкрив адміністративний директор Інституту маестро Андрій Добрянський, представляючи віцепрезидента інж. Володимира Назаревича, який коротким словом привітав присутніх і звернувся до молоді із закликом, щоб вона вважала Інститут своєю домівкою.

Слідуючою точкою був виступ мисткині Слави Геруляк, яка пояснила символіку традицій Андріївського вечора. Електричне світло згасло і на залю, освітлену однією тільки свічкою, увійшла „офіційна" ворожка в особі Олі Шуган, яка провіщала долю дівчатам і хлопцям, пояснюючи значення тіней на екрані з вилитого воску.

Ведення дальшої програми перебрала мисткиня Арка Оленська-Петришин, ініціяторка і провідниця цього вечора, представляючи Левка Майстренка як „пана Калитинського", який перевів звичай з калиткою, що закінчився вибранням і коронуванням вінком офіційного „Андрія" цього вечора. Як програма продовжувалася, молодь брала в ній чимраз жвавішу участь у ворожбі з „балабушками" та „черевиками до порога": останній черевик перед порогом означав, що дівчина, якій він належав, перша вийде заміж.

Інші точки включали „щасливі тарілки", під якими скривалися символи долі дівчат і хлопців і „пес - ворожбит"; його привів з далекого Ґлен Спею Зенко Голубець. Перед цим собакою дівчата розставили рядочком полумиски з харчем. Якщо б він з'їв увесь харч однієї з дівчат, то та дівчина мала б незадовго вийти заміж. Одначе так склалося, що цей пес був такий голодний, що він дуже швидко опорожнив усі полумиски, з чого виходить, що незадовго матимемо дуже багато весільних святкувань.

Після ще інших ворожінь, включно з ворожбою яблуками, в якій брали участь хлопці, відбулось прийняття-гостина, влаштована панями: Богданною Гнатківською, Олею Гнатейко, Оксаною Баб'юк, Любою Шеґедин та іншими. Паням допомагали панове — маестро А.Добрянський та інж. Володимир Гнатківський. Великою популярністю втішався пунш, приготований панством Назаревичами. Музичне оформлення вечора організував Тиміш Гнатейко, а Марко Шуган приготовив декорації. Двомовне ілюстроване запрошення проєктував ҐоҐо (Орест Слупчинський). Цей Вечір був дальшим кроком вперед у культурній і виховній діяльності Інституту.

(Н.А.А.)

Пленарне засідання Ради Директорів Українського Інституту Америки

Кілька днів перед Загальними зборами Українського Інституту Америки, а саме в понеділок, 15-го листопада, відбулось останнє в біжучій каденції пленарне засідання Ради Директорів УІА в присутності таких членів: Зенон Баб'юк, інж. Остап Балабан, мгр Володимир Баранецький, інж. Марія Гончаренко, д-р Степан Ворох, Йосип Лисогір, інж. Володимир Назаревич, інж. Андрій Пащук, адв. Михайло Пізнак, д-р Юрій Савицький і д-р Ростислав Сочинський.

Засідання відкрив і вів ним інж. В.Назаревич, віцепрезидент Інституту. Після коротких звітів з діяльности членів Управи і голів комісій затверджено нових членів УІА; ними були слідуючі особи: Пелеґія Беті Венґер, інж. Юрій Й. Витанович, д-р Олександер Ґудзяк, Перл Дент, д-р Петро Козіцький, Юрій Солтис, Анна Балко-Стець і д-р Микола Ценко.

Запропоновано запросити листовно Владику Стефана, Митрополита Української Католицької Церкви, стати почесним членом Українського Інституту Америки. Це почесне членство Рада Директорів затвердить після його згоди.

Серед інших почесних членів Інституту перебувають: Кардинал Йосиф Сліпий, Патріярх Української Католицької Церкви, та Владика Мстислав, Митро- [illegible] лавної Церкви.

Прем'єра фільму „За стерном долі"

Фільмовий і телевізійний актор Джек Пеленс перед висвітленням фільму „За стерном долі" в УІА, 21-го листопада 1982 року, в товаристві (зліва): інж. Андрія Пащука, члена Ради Директорів УІА; інж. Володимира Назаревича, віцепрезидента УІА; д-ра Ростислава Сочинського, голови Комісії громадських зв'язків, і Джіма Юстиновського, особистого приятеля Пеленса.

(Фото: Лада Сочинська)

Перед головним входом до будинку Українського Інституту Америки на розі відомої П'ятої авеню і 79-ої вулиці в Ню Йорку завжди юрмиться місцевий народ і туристи з різних закутків світу, бо тут — автобусна зупинка. Чекаючи на автобус, що лучить західню із східньою частини міста, вони з цікавістю оглядають цей вхід, споруджений у формі арки з пишно оздобленого каменю, і читають різні повідомлення за подвійними чавунно-скляними дверима.

Але 21-го листопада 1982 року по обіді ця група людей майже вдвоє збільшилась. Прилучились до неї також деякі мешканці люксусового будинку через дорогу до Інституту, бо всіх зацікавила постать високого на 6 стіп і 4 цалі Джека Паленса (Палагнюка), відомого фільмового і телевізійного американського актора українського походження, відзначеного багатьма нагородами, який висів із лімузини і ввійшов до Інституту. „Чи це дійсно Джек Пеленс?" — питали один одного глядачі, і хвиля цих запитів, неначе гудіння рою бджіл, пронеслась серед зібраних.

Це був дійсно Джек Пеленс, який прибув на висвітлення фільму продукції Славка Новицького „За стерном долі", у якому він мав ролю нарратора. Він прибув у товаристві своїх сусідів з Пенсильванії — Елвіни і Джіма Юстиновських та Ненсі та Мікі Камінських, до яких також прилучилась рідна сестра артиста Мері з її чоловіком Люїсом. Висвітлення фільму попередив інж. Володимир Назаревич, вітаючи присутніх, зокрема дуже сердечно — актора і його приятелів. Після нього говорив сам шановний гість, висловлюючи задоволення із своєї присутности в Інституті.

Вступ до цього фільму, що був окремим проєктом Українського Народного Союзу, в двох мовах відчитала касир УНС Уляна Дячук.

У цьому цікавому документальному фільмі представлено життя української еміграції від найдавніших часів дотепер. На екрані появилась постать капітана Лаврентія Богуна, який брав активну участь в американській революційній війні, за ним поселенці на Алясці, робітники в копальнях вугілля у Пенсильванії, хлібороби в Північній Дакоті тощо. Перед очима глядачів по черзі пересувалися будинок УНС в Джерзі Сиґі, оселя „Союзівка", український день на світовій виставці в Чикаго у 1933 році, урочистий виступ танцювального ансамблю Василя Авраменка на сцені старої Метрополітальної Опери, визначні постаті в різних ділянках американського життя, як наприклад, Ігор Сікорський, винахідник гелікоптера, д-р Михайло Яримович, співорганізатор летів у космос, та інші визначні українці. На екрані з'являлися різні сцени з українського культурного життя: концерти українських композиторів, виставки українських мистців, наукові реферати, експонати українського народного мистецтва тощо.

Коли засвітились світла, присутні перейшли до їдальні, де на них чекали смачні страви й напої. Розмова зосереджувалась на фільмі, який справив на глядачів глибоке враження, та на небувалому і дорогому гостеві Джекові Пеленсові, який мав для кожного прихильне слово, а для молоді автограф.

Учасники програми сучасного сценічного мистецтва артистично-музичної Групи УНС - УІА 12-го грудня 1982 року (зліва): Марта Кордуба, координатор Відділу Братської діяльности УНС; Володимир Курило, Аня Дидик, Олесь Кузишин, Юрій Фурда, Ліда Гаврилюк і Олесь Фурда.

(Фото Лади Сочинської)

Група українських студентів під час декорування традиційної Ялинки в УІА 12-го грудня 1982 року.

Загальні...

(Закінчення зі стор. 3)

кий та інж. Роман Галібей опрацьовують плян відновлення будинку до його первісного стану. Існує надія, що українська громада фінансово підтримає цей плян. Проблема міського податку за реальності ще досі не розв'язана. Комісія податків міста Ню Йорку вже шість місяців не робить нічого в цьому напрямку. Справа УІА перебуває в руках добрих відомих адвокатів. У цьому положенні знаходяться в Ню Йорку тисячі подібних організацій та установ.

Дальшими звітодавцями були секретарка інж. Марія Гончаренко та Зенон Баб'юк — скарбник. За звітовий рік прибутків було 81,471 дол., з того вкладок нових і давніших членів — 41,375 дол., пожертв — 33,456 дол.,і відсотків у банках — 6.639 дол. Розходи виносили 86,344 дол., з чого повстав дефіцит — 6.639 дол. Більше як половина видатків пішла на ремонти будинку, на світло, опал, газ тощо.

Д-р Степан Ворох, голова Організаційної Комісії, в склад якої входили дві заступниці голови — Лідія Гук і Мері Лисогір, та 11 членкинь: Христина Баранецька, Лариса Долинська, Надія Желехівська, Оксана Кузьмак, Ірена Куровицька, Ірена Нечай, Христина Обущкевич, Олімпія Роговська, Ярослава Рубель, Алла Трохимчук і Люба Шегедин, — ствердив, що Український Інститут Америки має сьогодні 257 членів. Від березня 1981 року прийнято 72 нових членів.

Інж. Володимир Гнатківський, голова Програмової Комісії,звітував, що в останній каденції, як і перед тим, імпрези Інституту відзначалися високим мистецьким рівнем і задовільним технічним переведенням (двомовні запрошення, мистецько виконані програмки тощо), а життя в Інституті кипіло від ранку до вечора, поширюючи українську культуру не тільки серед української молоді, але серед американців і чужинців. Тим самим УІА сповняв свою намічену ролю „виходити назовні" або бути „вікном у світ", здобуваючи чимраз більше приятелів у позаукраїнських середовищах для української справи. У весняному сезоні 1982 року відбулось 30 імпрез, у осінньому — 38.

Інж. Марія Гончаренко як діючий директор Освітньої Комісії прочитала звіт діяльности: від березня 1981 року Український Інститут Америки організує офіційну Освітню програму, яка включає періодичні курси з ділянки українознавства, себто української мови, історії, літератури, музики, мистецтва і взагалі культури, а також англійської мови, та окремі лекції для нових імігрантів, як підготову для здобуття американського горожанства. Три курси вже акредитовані Гантерським коледжом. Підготовляється таку ж акредитацію Колумбійським університетом. Курси ведуть такі професори – інструктори: Юрій Беллок, Зірка М.Дерлиця, Зірка Воронка, Олександра Кисілевська-Ткач, Василь Омельченко та Лідія Савойка. Музичним інструктором є — Андрій Добрянський — оперовий спів; Тома Гриньків — фортепіян. У формальній освітній програмі у весняному сезоні взяло участь 47 студентів, з яких 33 одержали офіційні посвідки про задовільне закінчення курсів. Вручення дипломів відбулося під час скромної церемонії в УІА 6-го червня 1982 року. Інститут продовжує співпрацювати з Українським Науково-дослідним Інститутом Гарвардського університету. Так у осіннім сезоні відбулися два виклади гарвардських професорів, а саме:д-ра Омеляна Пріцака — „Походження слов'ян", та д-ра Ігоря Шевченка — „Вплив Візантії на слов'ян". Мистецько виконані катaлоги, програми курсів і лекцій були розповсюджені серед зацікавлених.

Звіт Фундації Олекси Грищенка прочитав мґр Володимир Баранецький. Фундація була заснована у 1962 році і, згідно з умовою з покійним фундатором УІА Володимиром Джусом, вона отримала безплатне приміщення в Інституті. Фундація влаштувала своїми коштами три виставки творів Грищенка в Інституті, одну — в музеї в Едмонтоні та в різних університетах. З приводу 100-річчя народин мистця 1-го квітня 1983 року плянується виставка „Грищенко в американських колекціях".

Д-р Ростислав Сочинський звітував про діяльність Комісії Громадських Зв'язків, як її голова. Його заступником був Юрій Мартинюк, а членами: Ніна Дзюба, Антін Драган, Алекс Гейко, Галина Сміндак, Лада Сочинська (фоторепортер), Роман Чайковський (редактор листових повідомлень) і Роман Юзенів.

Праця Комісії зосереджувалась в першу чергу на інфрмації української та позаукраїнської громади про біжучу діяльність, дотеперішні досягнення і пляни на майбутнє УІА. Під час звітового періоду, себто від 6-го листопада 1981 року до сьогодні, розіслано 14 пресових повідомлень до 25 українських періодичних часописів в Америці, Канаді, Европі, Південній Америці та Австралії; також вислано їх до „Голосу Америки" і „Радіо Вільна Европа". Більшість з цих засобів масової інформації друкували ці повідомлення без змін або пересилали їх на „хвилях етеру" в Україну. Інформації про діяльність Інституту англійською мовою дуже пильно публікувала в „Українському Тижневику" Галина Сміндак. Багато статтей, репортажів і повідомлень авторства інших членів Комісії (Юрій Мартинюк, Роман Чайковський, Людмила Волянська, Роман Юзенів, Ніна Дзюба і Р. Сочинський, а також членів Екзекутивної Комісії УІА, наприклад, Володимира Назаревича і Марії Гончаренко) надруковано в „Українському Тижневику", „Свободі" чи в інших українських часописах, які мають англійські сторінки чи видання. Деякі з цих матеріялів були ілюстровані фотознімками, що їх виготовили Лада Сочинська, Рома Гадзевич і Марта Коломиєць.

Дуже докладне чотиримісячне листове повідомлення в двох мовах до членів і приятелів Інституту приготовив Роман Чайковський при допомозі інших членів Комісії Громадських Зв'язків у графічному оформленні Ілони Сочинської. Були здійснені і інші публікації, як осіння програма імпрез, курсів, лекцій і різних викладів; їх виготовили Екзекутивна та Програмова комісії Інституту.

Комісія Громадських Зв'язків відбула два засідання 29-го січня та 11-го травня 1982 року, в яких взяли участь також деякі члени Екзекутиви УІА. Між засіданнями голова Комісії утримував телефонічний зв'язок з членами Комісії та членами Ради Директорів Інституту.

Прикінцевим звітодавцем був Андрій Добрянський, який поруч із своїм становищем адміністративного директора Інституту бере участь у плянуванні та організації програм й імпрез УІА.

Після кожної дискусії над звітами Контрольна Комісія, яку очолював інж. Мирон Гнатейко, а членами її були Ярослав Криштальський та інж. Остап Балабан, ствердила, що всі книги і діловодство є в порядку і поставила внесок на уділення абсолюторії Управі Інституту та його Комісіям, що присутні одноголосно ухвалили.

Голова Верифікаційної Комісії Ярослав Криштальський ствердив, що Інститут нараховує 173 управнені до голосування члени з 184 голосами (один член має 10 голосів, а інший 2 голоси). Управнених до голосування членів було присутніх на залі — 45 з додатковими писаними уповноваженнями — 36, отже разом 81 голос . Приступлено до вибору чотирьох директорів, яких трирічна каденція закінчилася. І так одноголосно перевибрано на слідуючі три роки Теодора Джуса, інж. Андрія Пащука і мґ-ра Володимира Баранецького. На місце адв. Михайла Пізнака, який відмовився кандидувати, вибрано Лідію Савойку.

З огляду на дефіцит і потребу фондів на ремонт будинку запропоновано оподаткувати членів на цей рік по 100 дол. Цей внесок прийнято більшістю голосів крім двох, які голосували проти внеску. Після зборів відбулась товариська зустріч з перекускою.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ З ВЕЛИКОЮ ПРИЄМНІСТЮ І ВДЯЧНІСТЮ ІНФОРМУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ ПРО ДОСТОЙНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ

Щиро вітаємо достойних членів Фундаторів Фундації Українського Вільного Університету (УВУ): Вельмишановного **мецената-основника ФОНДУ МАРТИРОЛОГІЇ УКРАЇНИ** (ФМУ) **при Фундації УВУ.**

Любов і туга за втраченою Батьківщиною з одної сторони, а з другої **тверда аналіза** національного буття і шукання та **бажання допомогти задокументувати** причини наших невдач, кривд і обид — **стали спонукою** створення **ФМУ, — на котрий наш фундатор віддав частину ощадностей свого життя.**

Основник і перший жертводавець ФМУ на власне бажання залишається анонімним меценатом. **Він зложив на ФМУ перших 60000 долярів** зазначуючи при тому, що це на **видавничі потреби,** — тобто фінансування вже готових до друку збірників, наукових праць чи розвідок з **мартирології соборних земель України.**

Фундація УВУ доложить всіх зусиль, щоб постійно доповняти і розбудовувати цей Фонд. **Буде шукати нових** меценатів чи фундаторів і спонзорів поодиноких проблем, питань, теренів чи ділянок мартирології України. **Зорганізування додаткових фондів** на покриття коштів збирання матеріялів, наукового опрацювання їх і приготування до друку **є** черговим головним **завданням Фундації** для цієї **преважливої ділянки. Для цього фонду** відкрито окреме конто в кредитовій кооперативі **„Самопоміч" в Ню Йорку.**

Ми віримо, що згідно з бажанням мецената-основника започаткований **ФОНД МАРТИРОЛОГІЇ УКРАЇНИ при Фундації УВУ** — через свою фінансову допомогу для дослідів, збірних праць чи монографій в цій ділянці — **допоможе** хоч частинно зібрати, упорядкувати, науково опрацювати і видати друком праці про кривди заподіяні українському народові на протязі століть і тим самим **зареєструвати** їх в українській **історичній пам'яті** для **майбутніх поколінь.**

Щиро вітаємо відомих підприємців — наших **нових Фундаторів** родину **Ярослава і Анну Плескунів з дочкою Песею,** які подарували на Фундацію УВУ **5 1/2 акра землі** біля Оселі Братського Союзу. **Це перший** того роду **дар** на Стипендійний Фонд Фундації УВУ, — **дар землі** — так широко колись практикований **на Батьківщині.**

Щиро вітаємо вельмишановних **нових меценатів Юліяна і Стефанію Монастирських — Фундаторів ПОСТІЙНОГО СТИПЕНДІЙНОГО ФОНДУ** (ПСФ) при Фундації УВУ, з якого щорічно **в їх імені** з процентів зложеного ними капіталу — буде приділена **стипендія на студії або дослідну працю в царині україністики.**

Нам надзвичайно приємно привітати **нових членів меценатів: Теклю Цибух-Свідан;** родину **Осипа і Стефанії Порайко. Членів добродіїв: Український Спортовий Клюб** в Ню Йорку; **Василя і Пелягію Кучкуда; Мирославу Савчак; мґр Марту Савчук,** з сином **Адріяном; Романа і Галину Микиту; д-р. Мирослава і Любу Прокоп;** і **д-р. Марія Фішер-Слиж,** висловлюємо їй наші глибокі співчуття по втраті дорогого мужа **д-р. Рудольфа.**

Вітаємо зокрема щиро наших достойних **меценатів Фундаторів,** які постійно розбудовують свої родинні чи особисті **ПСФ, а саме:** панів: **Миколу Поповича** з Канади і **Федора Олійника** з Коннектікат; заслужених культурних діячів старої американської України **Миколу і Надію Новак;** паню **Марію Бакалець.**

Щиро вітаємо меценатів і добродіїв, які постійно розбудовують і **підвищують свої вкладки** у Фундації УВУ, **а саме: меценатів: Михайла і Михайлину Баран; Антона і Віру Шумейко; д-р. Пилипа Демуса; д-р. Михайла і Галину Паламар; Григорія Джуру,** з Канади; **Клавдію Салюк; д-р. Дмитра Боднарчука;** і **проф. Стефана Салика. Добродіїв: д-р. Ірину Гребеняк; Олега Ґелемея; д-р Василя і Марію Лучків; Володимира Макара** з Канади; **маестра Олександра і Марію Канюка.**

Щиро і дружньо вітаємо десятки нових членів Фундації УВУ і **сотні постійних і нових** жертводавців на українську вільну науку **через Фундацію УВУ.**

ПОДАЄМО УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ ТРЕТІЙ СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ НА ФУНДАЦІЮ УВУ.

(Вересень — грудень 1982)

Анонімний меценат $60.000.00.
Монастирський, Юліян і Стефанія $10.050.00
Новак, Микола і Надія $1.134.62 (2,644.62)
Попович, Микола $1.000.00 (6.105.00).
Порайко, Осип і Стефанія $1.000.00 (1.110)

По 500.00 дол. зложили:

Баран, Михайло і Михайлина (1.505.00).
Кучкуда, Василь і Пелагія (635.00)
Український Спортовий Клюб;
Савчак, Мирослава;
мґр Савчук, Марта і Адріян;
Д-р Фішер-Слиж, Марія в св. п. мужа д-р Рудольфа; $730.00.
Цибух-Свідан, Текля; (1,275.00);
Микита, Роман і Галина; 405.00 (505.00);

По 250.00 дол. зложили: отець архимандрит Павло Ямняк; д-р Гребеняк, Ірена (800.00); **Феденко, Стефан і Анна**

По 200.00 дол. зложили: Ґелемей, Олег; (710.00); Шумейко, Антін і Віра (1,425.00); Онуферко, Евгенія; Петрів, Іван;

СПИСОК ч. 3 ВЕРЕСЕНЬ-ГРУДЕНЬ 1982 р.

д-р Паламар, Михайло і Галина 170.00 (1,170.00); Чорнобіл, Андрій (Алтон Тул Компані Інк) 150.00; З ощадностей генерала Павла і Ольги Шандруків 150.00; Сот. Сердюк, Василь; Лешко, Теодор і Стефанія 105.00; Бакалець, Марія 105.00 (1.380.00).

По 100.00 дол. зложили: Балабан, Володимир і Галина; Бачмага, Антін і Ірена; Білик, Зенон і Лідія; Будзяк, Володимир; Д-р Веселий, Орест; Д-р Граб, Роман; Д-р Ґой, Петро і Леся (1,550.00); Ілько, Данило і Марія; Джура, Григорій — Канада (1,220.00); Карпяк Марія; Качор, Осип; Кліш, Неоніля; Ковалівський, Юрій і Дарія; Косоноцький, Володимир і Зінаїда; Костів, Семен і Ірина; Крохмалюк, Олена; Кульчицький Андрій; Інж. Кульчицький, Богдан і Христина; Д-р Курило, Любомир і Дарія; Кучма, Корнелія; Лаврівський, Володимир; Ласовський, Юрій; Д-р Лучків, Василь і Марія (850); Макар, Володимир — Канада (610.00); Медуха, Володимир і Ірена; Мицак, Михайло і Юрій; Ненадкевич, Микола; Новотни, Вікторія; Д-р Демус, Пилип (1,422.00); Потішко, Василь; Д-р Правак, Теодор; Придаткевич, Лідія (608.00); Д-р Пшик, Петро; Мґр Рак, Володимир і Анна; Савка, Микола; Смайлі, Михайло; Смолинський, Богдан і Татіянна; Д-р Стрільбицький, Олександер (855.00); Татарський, Олександер і Марія; Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Рочестер, Н. Й.; Мґр Хемич, Стефан і Марія; Д-р Цимбала, Богдан; Черней, Юрій Ігор і Анна; Чорнобіль, Роман і Анна; Д-р Чубатий, Володимир і Анна; Мґр Щудлюк, Орест і Славія; Дацків, Ярослав.

Д-р Очеретько, Ярослав — 75.00; Д-р Прокоп, Мирослав і Люба, — 55.00 (505.00).

По 50.00 дол. зложили: Байлак, Роман і Анна; Д-р Бернадин, Ярослав і Стефанія; Боднарчук-Райс, Меланія; Волицький, Микола; Д-р Ґной, Юліян; Іваницький, Стефан — Канада; Д-р Кодельський, Ігор і Марія; Козак, Ярослав і Калина; Д-р Клюфас, Мирослав; Мґр Кобаса, Іван; Коссак, Олександер і Неоніля; Лозинський, Юрій і Віра; Д-р Мотика, Володимир і Віра; Д-р Мурський, Лев; Назаркевич, Іван і Анна; Інж. Оберишин, Ярослав і Галина; Парахоніяк, Ярослав і Іванна; Пеленський Андрій; Д-р Петришин, Володимир і Гелена; Поритко, Оксана; Д-р Прокопів, Володимир; Садовський, Микола; Семенина, Володимир; Сенюк Дмитро; Українська Федеральна Кредитова Кооператива в Гартфорді, Конн.; Д-р Худьо, Богдан і Богданна; Д-р Штайн, Михайло (Німеччина).

Плескун, Ярослав і Анна — 43.00 дол. (з продажі книжок)
Ганущак, Микола і Стефанія — 30.00 дол.;

По 25.00 дол. зложили: Амброзяк, Максим і Оля; Бардиґула, Стефан; Безкоровайний, Осип; Д-р Білецький, Володимир і Юлія; Білоз, Михайло і Патриція; Бозьо, Михайло; Букало, Михайло; Веселий, Василь; Винник, Іван і Софія; Гайовий, Федір і Марія; Гаврилів, Іван; Гарматюк, Стефан і Софія; о. Грабець, Володимир; Грибець, Маріо і Анна; Д-р Ґрабовський, Богдан; Д-р Ґелета, Ярослав; Ґліс, Генрі і Елізабет; Ґлух, Роман і Валентина; Ґорон, Микола; Ґрисяк, Марія;Д-р Дзядів, Роман і Ольга;Д-р Дзюбик, Роман і Анна; Долинський, Ляриса; Домбчевський, Роман і Люба; Дучинський, Володимир; Жмуркевич, Ярослав і Стефанія; Жучок, Андрій і Ольга; Запутович, Роман і Віра; Зацухний, Микола і Оля; Іванчук, Адріян і Ліліянна; Маестро Канюка, Олександер і Марія; Кап, Бірута; Качмарик, Іван і Соня; Кікцьо, Михайло і Анна; Д-р Кміцікевич, Олександер; Козіцький, Володимир; Костюк, Григорій і Марія; Кривий, Михайло; Д-р Крохмалюк, Любомир — Канада; Д-р Кучмяк, Мирон; Лозинський, Миролюб; Лотоцький, Михайло і Олена; Д-р Макаревич, Іван і Наталія; Д-р Макарушка, Андрій і Марія; Масюк, Ярослав; Маркевич, Анна; Маркус, Теодор і Марія; Мартинюк, Андрій; Д-р Метіль, Ігнат і Еріка; Михайлів, Ярослава; Михайлишин, Дмитро; Д-р Мичковський, Мирослав; Мойсеєнко, Володимир і Ірена; Д-р Мостович, Леонід і Оксана; Навроцький, Юрій і Христина; Небеш, Орест; Новак, Петро; Оліник, Федір (15,230.00); Орел, Василь; Осадчук Василь; Павлюк, Іван; Паньків, Михайло; Пашіна, Марія; Д-р Перейма, С.; Поліщук, Юрій; Д-р Попадюк, Петро; Принада, Богдан; Інж. Раковський, Роман і Люба; Рижий, Адам і Катерина; Роговський, Мирослав і Любов; Рокіский, Едвард і Стефанія; Романюк, Евген; Савчин, Микола; Салюк, Клавдія (1,125.00); Сенькусь, Мирослав; Сербин, Ярослав — Канада, Серебин, Стефан і Францішка; Слюсарчук, Атанас; Д-р Сколярський, Олександер і Каролина; Сорока, Микола і Евгенія; Стахів, Данило і Марія; Д-р Стахів, Ярослав і Йоанна; Стефанишин, Марія; Ткачук, Ілля і Софія; Токарчук, Теодор і Катерина; Українська Православна Кредитова Кооператива в Ню Йорку; Фандерис, Михайло; Д-р Фільварків, Оксана; Фонтана, Дон і Ляриса; Форостина, Марія; Д-р Харкевич, Мирослав і Олена; Цимвала, Стефан і Евгенія; о. Шереневич, Еміль; Щипиляві, Тарас і Юліянна; Д-р Школьнік, Алексaндер; Д-р Юркевич, Евстахій і Марія; Яровенко, Вадим і Марія; Яхно, Ольга.

По 20.00 дол. зложили: Інж. Вальчук, Володимир і Катерина; Вомпель, Осип і Роман; Ганущак-Сакович, Ляриса; Кецала, Роман і Марія; Д-р Конюх, Петро і Дарія; Курчак, Микола і Оля; Николишин, Гелен; Мґр Онишкевич, Ілля; Палій Яків; Підгірний, Іван; Раковський, Ігор і Зіна; Сахарук, Сергій; о. Ткачук, Іван і Ірена; Черненко, Василь; Ярема, Йосиф; Яців, Петро і Лідія;

По 15.00 дол. зложили: Андрушків, Стефан і Марія; Атановський, Олександер і Йосифіна; Аттон, Іван і Марія; Балабан, Василь і Ольга; Банбурак, Йосиф; Березюк, Олена; Бішко, Іван і Марія; Інж. Богачевський, Юрій і проф. Рома; Бойко, Катерина; Бойчук, Іван; Бордун, Іван; Бук, Андрій і Катерина; Бух, Стефан і Віра; Букачевський, Ярослав і Ярослава; Василин, Нестор і Віра; Василина, Евген і Параскевія; Войчак, Юрій; Воробець, Зеновія; Воробець, Теодор; Д-р Воробець, Тома і Софія; Вох, Емілія; Врублівський, Онисин; Гарасим, Володимир; Проф. Гаюк, Гліб і Зоя; Гладкий, Михайло і Доріс; Гомнак, Петро; Горняк, Юрій і Ольга; Грабець, Роман і Марія; Монсіньйор Гринух, Стефан; Ґіль, Зеновій і Володимира; Ґловацкі, Михайло і Софія; Ґріґоренко, Андрій і Марія; Ґусаковський, Василь; Дзівак, Іван; Дзядик, Іван і Гільда; Достойний суддя Декоре Н. Іван; Денисенко, Іван; Дмитріюк, Володимир; Дядинюк, Ольга; Жарський, Мирослав і Марія; Жук, Йосиф і Анна; Д-р Жуковський, Антін і Слава; Завійський, Микола; Зубрицький, І.; Камінський, Василь і Люба; Кікти, Стефан і Євгенія; Клебан, Іван; Клюсик, Микола; Інж. Клюфас, Орест, і Ксеня; Кодни, Розалія; Колтун, Андрій; Конрад, Анна; Копійчук, Роман; Креховецький, Корнель і Савія; Крупський, Андрій; Кузьмин, Ярослав; Кулик, Теофіль; Кукла, Йосиф і Марія; Лаврів, Василь; Литвинишин, Йосиф; Лопатинський, Олег і Оксана; Д-р Луценко, Леонард і Ляриса; Мґр Луцький, Олександер; Лучков, Володимир; Марчуха, Петро і Анна; о. Моран, Василь і Леора; Мороз, Петро; Муштук, Евгенія; Д-р Наболотний, Михайло і Д-р Тамара; Нестор, Ярослав і Ореста; Німилович, Яків і Анналіса; Д-р Новосівський, Тарас і Ірена Орися; Огаренко, Любомир; Оліник, Варвара; Орел, Юрій; Островський, Володимир; Островська, Ірена — Канада; Падяк, Іван; Пахолюк, Ігор і Бриджед; Пилипчук, Михайло; Проф. Попель, Стефан; Попаца, Василь і Гелена; Петрущак, Ярослав; Присяжнюк, Дмитро і Анастазія; Притула, Василь; Райнар, Адам і Ірена; Романовська, Олена; Рубчак-Єнсен, Евгенія; Рудик, Ірена; Рудницький, Осип; Савчук, Юстин; Садівник, Василь; Саміленко, Василь і Віра; Санчук, Дан М.; Свириденко, Віктор; Свищук, Юрій і Христина; Д-р Сенковський, Теодозій і Ірена; Серафин, Йосиф і Соня; Проф. Скальський, Аскольд; о. Скрінковський, Петро; Скробач, Василь і Ірена; Старожитник, Северин і Ірена; Стефанишин, Микола і Марія; Стовбуненко-Заїченко, Світослав; Сторожинський, Володимир; Інж. Сушків, Володимир; Д-р Тимяк, Микола; Інж. Тишовницький, Омелян Михайло і Інж. Олена; Українська Централя в Пассейку, Ню Джерзі; Харченко, Іван і Евгенія; Хіраш Василь і Доріс; Хромяк, Дмитро і Іванна; Череванко, Микола і Анна; Човник, Йосиф і Стефанія; Шеремета, Любомир; Шмуляк, Василь і Анна; Штерпак, Іван і Стефанія; Ясінський, Юрій; Адвокат Ярема, Стефан і Ольга;

По 10.00 дол. зложили: Антипів, Ксеня; Артимишин, Богдан і Теофіля; Бавус, М.; Бард, Петро і Вірджінія; Бачинська, Оксана; Бачинський, Юліян; Безубка, Володимир; Білецький, Микола; Богай, Дмитро; Боднар, Стефан; Боковець, Константин; Борис, Іван; Брезден, Зенон і Стефанія; Буцяк, Марія; Вітюк, Іван; Воробець, Теодор; Гентіш, Олена; о. Головінський, Мирон; Грабець, Роман і Марія; Грибик, Василь; Інж. Ґоляш, Стефан і Надія; Дитиняк, Володимир; Долинський,А. Л.; Євфремов, Галина;Жовнір, Іванна;Іванів, Григорій; Д-р Іванович, Володимир і Евгенія; Ілиїв, Теодор; Інж. Кмета, Ігор і Д-р Надія; Копчинський, Володимир і Юлія; Король, Галина і Володимир; Кузьмович, Денис; Лазарчук, Роман і Марія; Максимюк, Стефан і Галина; Марещак, Володимир; Маціканич, Данило і Анна; Мачай, Іванна; Мудрий, Василь і Дарія; Наум, Василь і Стефанія; Ориняк, Іван і Соня; Охримович, Юліян і Ірена; Пасічник, Іван; Піндічук, Евгенія; Піх, Василь; Плескун, Володимир і Лідія; Рамах, Микола і Марія; Ратич, Любомир; Редровський, Катерина; Різник, Леся; Романків, Неля; Саляк, Володимир і Стефанія; Сольчаник, Мирослав; Степаненко, Данило; Степанюк, Юрій — Канада; Д-р Стецьків, Евген і Неля; Харчишин, Ярослав і Анна; Ходонович, Дмитро; Чорний, Микола і Стефанія; Чорний, Стефан; Інж. Савицький, Зенон і Д-р Теодозія (8.00).

По 5.00 дол. зложили: Багрей, Василь і Марія; Баланда, Евген і Стефанія; Безкоровайний, Кирило; Борис, Ілько; Д-р Витвицький, Ігор і Дарія; Лєх, Григорій; Ґрищик, Юрій; Дякун, Андрій і Ґертруда; Де Блію, Кенне і Марта; Дорощак, Василь; Д-р Думенко, Симон і Рієрете; Іванчак, Марія; Іванчак, Теодор; Казанівський, Богдан; Д-р Кишакевич, Юрій і Татіянна; Мґр Когут, Тарас; Косарчин, Микола і Марія; Коціс, Микола і Кеннет; Кравець, Юрій; Кулик, Теофіль і Йоанна; Купіна, Іван; Куштик, Михайло; Маєвський, Володимир; Меґик, Петро; Лінинський, Микола; Морріс, Марія; Пилипчак, Стефан і Марія; Роган, Марія І.; Д-р Рогозинський, Клеменс і Ольга; Проф. Салик, Стефан (1,105.00); Семенець, М. Б.; Сілецький, Франко; Скібіцкі, Микола; Сотник, Пилип; Старух, Льонгин і Віра; Д-р Тимків, Стефан і Тамара; Федій, Олександер; Федоренко, Іван і Аніта; Фріц, Петро і Анна;

Д-р Церкевич, Константин і Ева-Марія; Цибик, Евген і Марія; Д-р Шебунчак, Богдан і Д-р Софія; Місіно, Стефан (3.00).

По 2.00 дол. зложили: Брик, Микола; Іпляшенко, Наталія; Проць, Наталія; Саврук, Іван; Слюка, Стефан.

По 1.00 дол. зложили: Гадзяцький, Микола; Ковган Олександер; Лемеха, Петро.

ІМ'Я І ПРІЗВИЩЕ в цьому списку подаємо так, як вони були подані жертводавцями українською мовою, якщо вони були подані тільки латинкою — подаємо їх користуючись транслітерацією Конґресової бібліотеки ЗСА.

щоб оминути неточностей, просимо всіх шановних жертводавців подавати свої прізвища в двох мовах.

Щиро дякуємо всім жертводавцям. З уваги на всеукраїнську місію, яку сповняє УВУ, МЕТОЮ ФУНДАЦІЇ є, в шестидесятиліття існування УВУ (1921-1981) — створити ОДНОМІЛЬЙОНОВИЙ ФОНД, який допоможе забезпечити дальший розвиток української науки у вільному світі, так конче потрібної, тим більше, що на Рідних Землях йде повна русифікація.

УПРАВА ФУНДАЦІЇ звертається до всіх українських патріотів, які досі ще не зложили пожертви й не стали членами ФУВУ, з гарячим проханням стати членом Фундації, або скласти пожертву в міру Ваших спроможностей. Якщо Ви зложили свою пожертву — тоді доповніть її одноразово чи ратами, щоб стати членом Фундації із всіма правами відповідальністю і привілеями. Коли вже Ви є членом Фундації — просимо ВАС піднести свій вклад на вищий рівень.

У ВАШОМУ особистому імені, в імені цілої родини; в імені дорогих Вам осіб, що відійшли у вічний спокій; в імені організації та установи — Ви маєте можливість створити при Фундації УВУ „Постійний Стипендійний Фонд" (ПСФ) з якого щорічно буде приділена стипендія на студії або дослідну працю в царині україністики. Фінанси ПСФ є поставлені окремо на найвищі відсотки у банках і тільки відсотки розподіляються на стипендії або дослідні праці чи публікації згідно з волею та побажанням фундатора чи жертводавців. ОСНОВНИЙ капітал зложений фундатором чи жертводавцями залишається постійно ненарушеним. ТОМУ ці ПСФ будуть існувати вічно. САМ МЕЦЕНАТ, родина, - річно інформовані про використання і розподіл відсотків даного ПСФ, одночасно фундатори, родина чи їх нащадки своїми порадами та дальшими пожертвами можуть постійно розбудовувати ці родинні ПСФ.

Нехай у нашій діяспорі не буде ані одної особи, родини, парохії, організації чи установи, ім'я якої не було б записане між тими, що поклали свою цеголку у велику будову Фундації УВУ для вільної української науки.

Всі пожертви і датки на Фундацію УВУ, на постійний чи одноразовий стипендійний Фонд — можна відтягнути від податку.

Чеки просимо виписувати на: UFU Foundation **та висилати на адресу Фундації УВУ**

Ukrainian Free University Foundation, Inc.
203 Second Avenue ■ New York, N.Y. 10003

Проф. Петро Ґой — голова Фундації УВУ
Д-р. Ярослав Моцюк — скарбник Фундації УВУ

Бінгемптон

Під час вивішування українського прапору на щоглі ратуші у Бінгемптоні, Н.Й., стоять (зліва): о. Маріян Струць, парох української католицької церкви Пресвятого Серця Христового, й о. митрат Франко Лаврик, парох православної церкви св. Івана Хрестителя в Джансон Ситі; Петро Добрянський з прапором, посадник Бінгемптону Гуаніта Кребб і Любомир Зубнів, голова місцевого Відділу УККА

Августин...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

ність і правдивість усіх фактів. Тому всі ці статті можуть служити як перевірені джерела інформації для майбутніх дослідників історії Карпатської України. Цінною дослідно-науковою розвідкою є його праця п. н. „Міти про Карпатську Україну", що була друкована в „Українському Квартальнику" в Ню Йорку в 1954 року в. англійській мові, а також „Українське військо в Закарпатті" на сторінках „Вістей Українського Комбатанта" в Торонто, під редакцією Івана Кедрина-Рудницького. Ця остання розвідка появилася також окремим виданням.

Уже згадувано вище, що в початках розбудови шкільництва в повоєнній Підкарпатській Руси А. Штефан написав цілу низку підручників з математики, геометрії, купецької математики, фінансової науки і т. п. Подібно поступав він після Другої світової війни, коли в Німеччині й Австрії розгорнуто систему українського шкільництва. Завдяки знанню німецької, французької та англійської мов, написав він в Авґсбурґу кілька підручників для навчання англійської мови в українських гімназіях, а зокрема видав збірники англійських оповідань і перекладів творів Шевченка на англійську мову.

У дусі заповнювання пекучих прогалин в українському шкільництві, в 1931 році написав він спільно з Іваном Васьком „Граматику української мови". З інших книжкових видань слід згадати його англомовну працю п. з. „Від Карпатської Руси до Карпатської України", виданої в 1954 році у видавництві „Карпатська Зоря" в Ню Йорку, а зокрема його два томи п. з. „За Правду і Волю: спомини і дещо з історії Карпатської України", що служать надзвичайно цінним фактичним матеріялом і інтерпретацією подій та характеристикою дійових постатей з минулого Карпатської України. Першу книгу на 352 сторінки видано в 1973 році, а другу на 384 сторінки в 1981 році. Спеціяльної вартости треба надати праці його пера п. з. „Августин Волошин — Президент Карпатської України", що вийшла в 1977 році на 206 сторінках. Це найповніша існуюча правдива біографія батька карпато-українського національного відродження. Усі ці книжкові праці появилися заходами Карпатського Дослідного Центру в Ню Йорку й Братства Карпатських Січовиків у Торонто, під редакцією д-ра С. Росохи, у видавництві „Пробоєм" і друкарні „Вільного Слова".

На окрему згадку заслуговує тісна співпраця А. Штефана з головним редактором Української Енциклопедії проф. Володимиром Кубійовичем і співредактором проф. д-ром Василем Маркусем. Майже всі гасла, що відносяться до Карпатської України, написав або зредаґував проф. А. Штефан,або, якщо їх написав хтось інший, то дуже часто й докорінно скореґував у них помилки.

Наукову діяльність А. Штефана відзначено вже в Карпатській Україні тим, що в 1937 році на З'їзді Слов'янських Науковців у Празі вибрано його членом їх асоціяції, із спеціяльним призначенням його до Інституту для Дослідів Словаччини й Підкарпатської Руси. Рівнож преставники українського наукового світу висловили йому найвище признання, вибираючи проф. А. Штефана дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка в Секції Історії України.

Нехай ці підсумки 90-літнього трудолюбивого життя і 65-ліття служби українському народові мого професора й виховника - Августина Штефана будуть висловами признання всіх тих ґенерацій української молоді, у всесторонній розвиток якої професор вклав своє знання і свою душу та будуть висловом вдячности за його труд, який дав обильні овочі.

„Золота..."

(Продовження зі стор. 2)

кої імперії.

— Накреслено також плян економічного об'єднання самостійних держав Дунайсько-Чорноморського і Східньо-Середземноморського басейнів. Ця українська концепція економічної співпраці самостійних держав виникла на півстоліття раніше від концепції Західньоевропейського Спільного Ринку.

Багатостороння аґресія

Ось таку народовласну, поступову й гуманну, миролюбну українську державу спершу „на ділі" визнали уряди великодержав — Франції та Англії. Опісля „законно" визнали її Центральні держави: Німеччина, Австроугорщина, Болгарія, Туреччина, а за ними й інші. Визнав УНРеспубліку, як державу українського народу, також уряд совєтської Росії, але будучи традиційно імперіялістичним правлінням імперіялістичного народу, уряд Леніна-Троцького-Сталіна негайно розпочав підступну збройну аґресію супроти України.

Ця дворічна збройно-політична агресія не мала б успіху, якщо сусіди України — Польща, Румунія, Угорщина та білі російські реакціонери, з допомогою урядів Франції та Англії, не розпочали б своїх аґресорських наїздів на Україну. Не виправдовуючи ні одної слабкости правління УН-Республіки в роках 1917-1921 (а тих слабкостей було багато), ми в роковини державницьких Актів 22-го січня повинні пам'ятати і не забувати:

— Це тогочасний Захід, а зокрема Франція та Англія, в ім'я своїх економічно-комерційних інтересів зрадили принцип самовизначення народів у випадку України. Вони своїми безпосередніми і посередніми діями допомогли Росії, Польщі й Румунії збройно захопити українські землі та включити їх у державницькі структури тих країн, немов би це були „інтеґральні частини" їхньої державницької території.

(Продовження буде)

ГРОМАДИ ВІДЗНАЧИЛИ РОКОВИНИ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Сейнт Пітерсбурґ

Цьогорічні святкування української незалежности відбулися тут величаво. 65-річчя української державности і 64-річчя соборности під проводом Українсько-Американського Товариства відзначено в трьох днях.

Акт підписання проклямації української незалежности в Ст.Пітерсбурзі, Фльорида, відбувся 18-го січня ц.р. у міській ратуші в присутності української делеґації, яку очолив Іван Когут. Посадник міста Корін Фреман закликала українців і надалі дотримуватися своїх звичаїв та докладати ще більше праці при розбудові своєї громади в нашому місті.

У п'ятницю 21-го січня, українська громада зі своїм парохом о. Ярославом Федиком та хором „Україна" поїхала до стейтового капітолю в Телегесі, щоб бути присутнім при передачі українського прапору та підписанні проклямації, вперше у нашому стейті. Американский. гимн відспівала колишня солістка Нюйоркської опери Марія Лисогір. Прапороносець Микола Хлиста з участю двох жінок, Анни Дячик і Стефанії Задойної,поставив український прапор поруч із американським і стейтовим прапорами. Отець Я. Федик, парох української католицької церкви з Ст.Пітерсбурґу, провів молитву українською мовою. Відтак голова товариства УАТ з'ясував ціль нашого приїзду до Телегеси. Представник секретаря стейту прочитав проклямацію, яку видав губернатор Флориди за підписом секрѐтаря стейту, та передав на руки Івана Когута, який полаготжував усі справи святкувань, як відпоручник нашого товариства. Слава Чіх і Василина Копинець передали кошик з писанками, які будуть виставлені в стейтовому музеї разом з українським прапором поруч із експонатами та прапорами інших країн. Накінець хор „Україна" дав концерт, а на закінчення проспівав „Ще не вмерла Україна".

У неділю, 23-го січня, у церкві Святого Богоявлення Господнього, при 434-90 авеню північ, о. Я.Федик відправив Святу Літургію в намірениі українського народу та виголосив патріотичну проповідь з нагоди 65-ої річниці української незалежности, в якій закликав до єдности в наших громадах. На кінець він заохочував взяти численну участь у святі, яке відбудеться по Службі Божій у церковній залі.

Точно 12:30 по полудні на залі зібралося біля двісті осіб. При удекорованій сцені уставився хор „Україна" зі своїм дириґентом інж. Богданом Бемком. Американський гимн відспівала солістка Христина Панчук, акомпаньював їй на фортепіяні проф. Олександер Омельський.

Свято відкрив голова УАТ Б.Бемко, який зясував (двома мовами) ціль свята та коротенько передав перебіг святкувань у столиці Фльориди. Він подякував усім учасникам святкувань, вітаючи присутніх місцевих громадян та гостей, які приїхали з дальших місцевостей, а між ними сенатора зі стейту Ню Йорку.

Михайло Копинець прочитав Четвертий Універсал. Стефанія Здойна відчитала проклямацію губернатора Фльориди та посадника Ст. Пітерсбурґу.

Хор „Україна" проспівав пісню „Задзвенімо".

Добре опрацьовану доповідь виголосив колишній головний предсідник УНС Йосиф Лисогір в більшості англійською мовою з огляду на чужинецьку публіку. Промовець подав короткий перебіг боротьби українського народу по сьогодні, зупиняючись при тому на таких великих постатях як Петлюра, Коновалець, Ребет, Бандера та героїчний командир УПА. Згадав і про нашу Церкву в катакомбах та її ієрархів. Він наголосив, що цього року ми, українці, відзначуємо 50-ліття страшного голоду в Україні, закликав не забувати про Юрка Шухевича, який живе в тяжких умовинах. Накінець він згадав про те, що у нашій громаді зайшов розкол, проте ми мусимо працювати, щоб найскоріше запанував спокій і згода, бо в іншому випадку ніхто інший як ворог скористає з цього.

Гість із Філядельфії Ярослав Пінот-Рудакевич прочитав поему Шевченка „Чигирин". Письменниця Іванна Савицька прочитала спомин зі своєї подорожі по славній Лемківщині повоєнних часів. Потім хор „Україна" проспівав пісні „Їхав стрілець на війноньку", „Владико Неба і Землі", „Могутня Україно". Дириґував Богдан Бемко, фортепіяновий супровід — проф. Олександер Омельський.

На кінець голова подякував виконавцям та учасникам за співпрацю. Відспіванням українського національного гимну „Ще не вмерла Україна" закінчено свято.

Юліян Іваськевич

Картерет, Н.Дж.

Заходами місцевого Відділу УККА громада тут врочисто відсвяткувала день української державности.

Свято започатковано в четвер, 20-го січня ц.р., в 7-ій год. вечора, коли посадник міста Пітер Сіка у присутності членів Міської ради та української делеґації міста, яку очолив голова місцевого Відділу УККА інж. Володимир Янів, підписав проклямацію, проголошуючи день 22-го січня Днем Української Державности. У год. 8-ій вечора у той же день на засіданні міської управи у присутності численних громадян міста, українців та їх співгромадян посадник ще раз прочитав проклямація і закликав усіх мешканців міста разом з українцями гідно відсвяткувати 22-го січня — День Української Незалежности.

У столиці стейту, Трентоні, 20-го січня губернатор Томас Кейн підписав проклямацію у присутності представників української громади Картерету, а саме: голова Стейтової Ради інж. В. Янів, Т. Дреботій, І. Ґлущик, Р. Теребецька, І. Федак, Д. Сенюк.

У суботу, 22-го січня, в 8-ій год. вранці в присутності української делеґації, трьох членів Міської ради (двоє з них українського роду) вивішено американський і український прапори. Присутні проспівали американський і український гимни, після чого посадник міста і радний адв. Іван Споґанец, та голова УККА виголосили короткі промови про те, як 65 років тому жовто-блакитний прапор вільно повівав на площі св. Софії в золоверхім Києві.

В неділю, 23-го січня, в обидвох церквах були відправлені Богослуження в намірениі українського народу: в православній церкві св. Дмитрія відслужив о. Т. Чубенко, а в католицькій церкві св. Марії - о. Т. Корпич. Обидва отці виголосили проповіді про українську церкву та державність України. Під час Богослуження стійку з прапорами несли І. Ґлущик, І. Коваль, Р. Ґлущик, Р. Глущик.

Святочна академія відбулась того ж дня о год. 3-ій по полудні в залі Українсько-Американського Горожанського Клюбу.

Свято започатковано відспіванням американського і українського гимнів. Вступним словом свято відкрив голова місцевого відділу ООЧСУ Іван Рачинський. Четвертий Універсал відчитав Богдан Теребецький, проклямація по-анлійськи відчитав Іван Матлаґа. Деклямацію, присвячену січневим роковинам, виконала учениця української школи Т. Сапеляк.

Доповідь англійською мовою виголосив о.Тома Корпич, накресливши боротьбу українського народу за самостійність. Доповідь українською мовою виголосив В. Янів. Прелеґент розповів про історичну боротьбу українського народу від княжих часів до УПА, цитуючи слова В. Симоненка. Згадав про Акт 30-го Червня 1941 року.

Місцевий танцювальний Ансамбль СУМА під керівництвом Володимира Юрченюка виконав ряд українських народних танців, за що присутні усіх виконавців нагородили рясними оплесками.

На закінчення заступник голови УККА Василь Матлаґа склав щиру подяку отцям за Богослуження, всім учасникам, виконавцям та громаді, що, не зважаючи на велику дощову зливу, так чисельно прибули, щоб разом звеличати найбільше в році національне свято — День Соборности.

Закінчено Свято співом „Не пора, не пора".

Василь Матлаґа

Милвокі

У неділю, 23-го січня ц.р. о год. 2-ій по полудні відбувся тут концерт з нагоди святкувань річниць проголошення незалежности і соборности Української Народної Республіки, влаштований заходом Відділу УККА в Милвокі, Вис., в залі Міжнародного Інституту при 2810 В. Гайленд.

Програма була досить багата. Запрошення на концерт було гарно оформлене інсп. Богданом Завадівським: на першій сторінці тризубом і віньєткою, а на останній початком 4-го Універсалу і світлиною Собору св. Софії і площі в Києві, де проголошувано ці два важливі історичні акти.

Програму розпочав точно в 2-ій год. голова Відділу УККА інж. Богдан Лехман привітанням присутніх, а зокрема представників від литовців, поляків і хорватів.

Американський гимн у супроводі фортепіяна (Павло Гончарів) і бубнів (Володимир Попових) проспівали всі присутні під проводом інж. В.Лехмана.

Святочне слово українською мовою виголосив д-р Роман Дражньовський, який вказав на те, що основою розвитку народів є воля, свобода і незалежність, а коли вони здобуті, їх треба завзято боронити. Буває, що нарід тратить ці атрибути, і тоді мусить не раз віками змагатися з ворогами, щоб їх знову відзискати. Він навів причини нашого неуспіху визвольних змаганнях: довговікова неволя, заборона української мови, насильні переселення, голод і масові розстріли передових людей нації. Крім того, під час Першої світової війни вже діяла ворожа пропаґандаморального розкладу народу, яка довела до апатії і невтральности, в той час, коли треба було завзято боронити здобуту волю і незалеж-

Недовго втішалися ми нашою волею і соборністю, бо знов нашу землю покрили ворожі полки а ззовні ніхто нам не допоміг.

Нашим обов'язком є допомогти нашому народові в його змаганнях на рідних землях, інформуючи американців історичними фактами про нас і нашу визвольну справу. Мусимо звернути нашу увагу на нашу молодь щоб зберегти її від асиміляційного процесу. Нам потрібні наукові центри, де ми могли б дати відсіч діям ворожих нам науковців. Волі нам ніхто не подарує... Треба нам вийти з нашого ґетто і спільно з нашими поневоленими сусідами взятися до праці, а можливості успіху якраз тепер за президентури Роналда Реґена є великі. Нам потрібно відданости, згоди і почуття обов'язку супроти свого народу, закінчив промовець, нагороджений щедрими оплесками.

Англійською мовою промовляв д-р Софрон Недільський. Він вказав на те, що тут в цій країні волі ми маємо нагоду святкувати це наше свято, в той час, як український нарід на рідних землях такої можливости не має. Ми маємо тут всі права вільних людей, але маємо і обов'язки як супроти ЗСА (остерігати від смертельної небезпеки),так і супроти свого народу. Ми маємо тут вибір дії, як і що нам робити, щоб допомогти Україні визволитись з ярма. Згадав промовець за дисидентів в Україні, за їх відвагу і посвяту. Наш обов'язок їм допомагати словом і ділом. Вкінці він закликав шанувати всіх тих, які віддано працюють на народній ниві.

Христя Пискір прочитала проклямацію губернатора стейту Висканcин Тоні Ирля, а Уляна Тишинська—проклямацію посадника міста Милвокі Генрі Маєра про оці наші святкування з закликом до співгромадян підтримати українців і взяти участь у наших святах. На жаль, ні зі стейту, ні з міста представників не було Всіх присутніх було біля 100 осіб.

Тереса Бальцюнас, президентка Лицарів Литви, відділ ч. 38 з Кеноші, Вис., привітала нашу громаду та вказала на подібність долі обох народів і потребу спільної дії як там, так і тут, наприклад, протестними акціями проти вживання фальшивих свідчень совєтських свідків проти литовців і українців в судових процесах за здогадну співпрацю з нацистами під час Другої світової війни.

Вірш „Україна кличе нас" слова Ол. Олеся гарно дек-деклямував Марко Лехман. Інструментально-вокальна група „Мальви" з Чикаґо зорганізована при Осередку СУМА ім. Павлушкова , проспівала у супроводі фортепіяну і бубна пісню „Мальви" муз. Володимира Івасюка, „День за днем" сл. Марійки Гаврилюк, муз. Павла Гончарова і „Моя Земля" слова і муз. Мозгового, за що була нагороджена грімкими оплесками. В групі співають Марійка Гаврилюк, Мирося Басараб і Марійка Банах, а технічним помічником є Михайло Банах. Менеджер групи—Володимир Басараб.

Після короткої перерви промовляв по-англійському д-р Олекса Цибрівський, директор технічних дослідів фірми Аллес Чалмерс у Вест Аллісі, і згадав недавно померлого генерала Українських Армій св.п. Константина Мандзенка, учасника і оборонця Актів 22-го січня 1918- 1919 років. На заклик інж. Б.Лехмана всі присутні вшанували пам'ять генерала хвилиною мовчанки.

Від поляків привітав нас Едвард Бойтковский, президент відділу Польської Ради ім. Пулаского в Милвокі який закликав всіх стати проти спільного ворога та дивитись з надією на майбутнє.

Від хорватів вітав Маріо Спалатов. Він згадав про своє знайомство з визначними українцями, котрі колись жили в Милвокі, наприклад, проф. Смаль-Стоцький; про подібність долі обидвох народів та закликав нас до наполегливої праці на зовнішньому відтинку інформації, бо, як він сказав, українців і далі мішають з росіянами, бо для багатьох американців слово „українець" є синонімом „рашен".

Марійка Дженніс гарно продеклямувала вірш Уляни Кравченко „22 січня", а група „Мальви" заспівала народні пісні „По садочку ходжу" і „Ой, гаю, гаю" та „Ой, Іване" сл. Драгомарецькошо, муз. Пальманова, на додаток пісню „За Дунаєм", слухачі нагородили їх грімкими оплесками. Свято закінчено українським національним гимном „Ще не вмерла Україна", що його заспівали усі присутні.

Голова Відділу УККА інж. Б.Лехман подякував гостям,виконавцям і присутнім, а менаджер „Мальв" Володимир Басараб—всім за запрошення прибути до нас.

Усіх гостей з Чикаго, представників інших народів та декого з околиці гостили Неоніля Лехман і Уляна Тишинська чаєм і перекускою в підвалі Інституту, за все щиро подякували їм, а також голові Відділу Б.Лехманові, промовцям і виконавцям, бо концерт був добре зорганізований і виконаний та не був довгий, бо разом з перервою тільки дві і півгодини.

Микола Яремко

Діла...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

— Андропов ще нічого не набалакав.

Черга розладилась. Діди розчаровані почали розходитись по домівках, а директор гнівно кидав слова в догінку:

— Ну й народ! Ех, темнота, темнота. І то після 65 річного „просвєщенія".

А тим часом у заплаві Стугин виростають вже стіни паперової фабрики. Правда,плян будови провалюється — матеріялів бракує. Письменник Валерій Князюк, що побував на будові стверджує:

„Отож картонний. Доповнення „паперовий" матиме право на життя лише за кілька років, коли збудують фабрику, яка випускатиме щороку вісімдесят тисяч тонн побутового паперу".

Покищо стоять голі стіни, але з Москви вже прийшло повідомлення, що паперова фабрика „підлягатиме не міністерству (місцевої) древообробної та целюлозно-паперової промисловости, а Головпостачу СРСР".

— Отуди к бісу! — зарепетували робітники. — Оце вам така незалежна фабрика!..

Про фільм...

(Закінчення зі стор. 3)

в Конґресовій Бібліотеці та в різних архівах.

Для тих, хто не знайомий з творчістю Славка Новицького, з його професійною працею, я подам коротко дані про нього, про його професійний вишкіл і здобуті вже осяги на полі кінематографії. На бажання його батьків С.Новицький спершу закінчив інженерські студії, хоч його вабив фільм завжди. Уважаючи, що треба бути також добрим актором, якщо хочеш стати фільмовим продюсером, він закінчив театральні студії в Пасадіна-коледжі театрального мистецтва. Відтак у Колюмбійському університеті С. Новицький здобув диплом магістра з продукції фільмів.

Його фірма „Фільмарт-Продакшенс" випродукувала вже кілька фільмів, присвячених темам української культури. Ці всі фільми зустріли дуже прихильні відгуки й оцінки в критики.

Тут слід назвати в першу чергу фільм „Писанка—українське великоднє яйце", один з найбільш популярних його фільмів, що був зроблений у 1974 році. За нього С.Новицький одержав багато вирізнень і нагород. Того ж року С.Новицький закінчив документальний фільм про українські поселення в Манітобі, Канада під заголовком „Спогади минулого".

Незвичайно вдалим є також фільм С.Новицького „Вівці з дерева". В ньому зфільмовано по-мистецькому весь процес створення одного дереворізу від перших шкіців до відбиток готового образу. Дереворіз виконує славнозвістний артист-маляр, неперевершений майстер дереворізу Яків Гніздовський. Цей фільм, як і „Писанка" часто висвітлюються на каблевій телевізії.

Фільм „Вівці з дерева" був також нагороджений, як і фільм „Безсмертне зображення", зроблений в 1978 році, про українського канадського скульптора Льва Молодожанина—Мола, творця пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні.

Крім цих кількох фільмів, пов'язаних з українськими темами, С.Новицький виконав ще 28 фільмів з категорії документальних. Між ними є прецікавий фільм „Трава на даху", що його я мала нагоду бачити. Це фільм про доми під землею. З нього можна довідатися про будинки, споруджені під землею, що є новим напрямком в домобудівництві особливо в останньому часі, коли ми всі дбаємо про ощаджування коштів енерґії—огрівання і охолоджування.

Але повернімося знову до фільму „За стерном долі", що його зараз побачимо. Слід тут пояснити, що всупереч умові, згідно з якою фільм мав тривати не цілих півгодини, він насправді тепер одногодинний, бо під час редаґування того велетенського матеріялу, знятого Новицьким на фільмових кадрах (він їх зібрав на 20 годин фільму),виявилося що дуже багато цінного матеріялу треба буде відкинути. Тоді УНСоюз погодився продовжити фільм ще на півгодини, хоч і так не все цінне, зафіксоване на плівці, ввійшло до самого фільму. Ще і далі залишилося багато невикористаного матеріялу.

Фільм, що його зараз побачите, англомовний, але ми маємо також записані розмови-спогади і в українській мові. Вони призначені для українського варіянту фільму, якщо такий буде виготовлятися. Далі, щоб фільм „За стерном долі" можна було показувати у півгодинній передачі, він поділений на дві частини, які можна висвітлювати разом або кожну частину окремо. Мушу ствердити, між іншим, що вибірка матеріялів до фільму зроблена виключно продюсером фільму—Новицьким, і УНСоюз тут не мав рішального голосу.

З великим вдоволенням і радістю ми зустріли вістку в свій час, що славний фільмовий артист українського походження з Голівуду Джек Пеленс—Палагнюк погодився бути диктором фільму. Його знання української мови, історії та культури у великій мірі збагатило цей фільм. Український Народний Союз вдячний і зобов'язаний йому за цей особливий вклад до цього фільму.

Я згадувала раніше, що завданням фільму „За стерном долі" (назву цю Новицький вибрав ще на самому початку плянування і її задержав) не було прославляти УНСоюз і його осяги, але показати не-українцям, хто ми і який наш вклад у загальну американську скарбницю культури і загалом життя. Нашим завданням було, як згадано, теж продемонструвати американським українцям, які стали „загубленою ґенерацією", найсуттєвіше про українську етнічну групу в Америці, щоб, викликавши в них зацікавлення українською спадщиною, збудити у їхніх душах навіть гордість зі свого походження.

Чи Славкові Новицькому і його гарному фільмові вдалося це осягнути—зможуть оцінити глядачі фільму, якраз ви сьогодні, і інші, які будуть бачити фільм пізніше.

В імені Екзекутиви УНСоюзу я складаю Дирекції Українського Інституту Америки щиру подяку за плянування і переведення цього першого публічного висвітлення фільму в столиці культурного життя Америки—в Ню Йорку.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА І ДІДЯ

бл. п.

Д-ра ІВАНА ЖОВНІРОВИЧА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

в СУБОТУ, 26-го ЛЮТОГО 1983 р.
в церкві ПРЕСВ. ТРІЙЦІ у Стетен Айленд, Н. Й.
о год. 10-ій ранку
і в церкві СВ. ЙОСАФАТА в Рочестері, Н. Й.,
год. 9-та ранку

в СЕРЕДУ, 9-го БЕРЕЗНЯ 1983 р. в церкві СВ. ЮРА
в Ню Йорку, год. 8-ма ранку.

Про молитви за душу Покійного просять:

дружина — МАРІЯ
дочка — ЛЯРИСА з мужем
і дітьми

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
Округи Лігай Веллі, Па.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

відбудуться

у неділю, 6-го березня 1983 р., о год. 2-ій по пол.
в залі American Ukrainian Citizen Club
Main — East Street, WEST EASTON, Pa.
з слідуючим порядком нарад:

1. Відкриття
2. Вибір президії
3. Відчитання протоколу з останніх Річних Зборів
4. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами
6. Уділення абсолюторії Управі
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії
8. Доповідь головного предсідника д-ра ІВАНА ФЛИСА
9. Схвалення пляну праці на 1983 рік
10. Внески і запити
11. Закриття зборів

До участи в зборах є запрошені і зобов'язані члени Окружної Управи та конвенційні делеґати наступних Відділів:

44, 46, 47, 48, 124, 137, 143, 147, 151, 288, 318, 369 і 438

У Зборах візьмуть участь:

д-р Іван Флис, головний предсідник УНС
Анна Гарас, головна радна УНС

По нарадах буде ПЕРЕКУСКА

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Михайло Колодруб *почесний голова* — **Анна Пипюк** *почесна голова*
Анна Гарас *голова* — **Дмитро Мушастий** *касир*
Стефан Муха *секретар укр. мови* — **Анна Строт** *секретарка анг. мови*

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

ЩЕ ПРО ТУРНЕ КИЇВСЬКОГО „СОКОЛА" ПО КАНАДІ

Київська „Спортивна Газета" в 6-му числі 1983 року врешті подала куці інформації з турне по Канаді київської гаківкової дружини „Сокіл", який відбув вісім змагань з першою олімпійською збірною Канади.

Коротку статтю під наголовком „Сім перемог проти однієї" написав один з найвизначніших спортових журналістів О. Коваленко, але не маючи змоги поїхати разом з тією дружиною до Канади, він зібрав інформації, щойно після повороту „Сокола"вже в Києві. Журналістів „молодшого брата" не пускають так часто в країни вільного світу, бо цей привілей мають тільки довірені поропаґандисти „старшого брата". Отже подібні інформації з поїздок українських спортовців в країни поза Залізну завісу, як правило, в „Спортовій Ґазеті" появляються із знач ним спізненням.

Ось, що розповіли Коваленкові гаківкарі „Сокола" про свою поїздку до Канади:

„Летимо до незнайомої країни на ігри з незнайомими суперниками. Але одночасно знаємо точно — на нас чекає батьківщина гокею, і двох думок бути не може: грати ми повинні добре - говорили голова Федерації гаківки в Україні - А. Хорозов, тренер „Сокола" А. Богданів та капітан дружини С. Ґорбушін.

Діставшися Монтреаля, негайно вирушаємо на захід країни, у провінцію Саскачевану, де в одному з найбільших її міст Саскатуні і почнеться серія наших виступів... Прибувши до країни кленового листя, „Сокіл" дізнався, що його постійним суперником у всіх восьми матчах буде одна з двох олімпійських команд Канади. 29-го грудня „Саскатун аріна" вперше розчинила двері перед київським „Соколом". Місцева преса, радіо і телебачення приділили нашій візиті чимало уваги. Гокеїсти не встигали давати інтерв'ю, численні прогнози завершувалися однаково: гості програють усі вісім матчів, адже це не ЦСКА або „Спартак"... Забігаючи наперед, скажемо, що прогнози з невеликою різницею майже підтвердилися... Перший матч — 5:2 на нашу користь! Довелося працівникам телестудії вибачитися перед глядачами, адже по завершенні матчу на маніторі почувся канадський гімн зі вставленої заздалегіть плівки. (Зазначимо, що всі зустрічі починалися виконанням гімнів СРСР і Канади, а завершувалися звуками гімну країни, команда якої перемогла)...".

Цікаво, Коваленко, очевидно,не міг цього запитати провідників „Сокола" із столиці „суверенної радянської України", члена засновника ОНН, чому не виконувався гимн тієї республіки, адже це, як вже було згадано,не були ЦСКА,ані „Спартак" з Москви, а така гаківкова дружина з України та ще й із столиці Києва.

„У столиці Саскачевану - Ріджайні відбулася друга зустріч, і знову наша перемога... В Йорктоні, неподалік Ріджайни, ми втретє подолали канадців 7:1. Мейор Йоркавну - українець за походженням - відмовився від послуг перекладача(читай аґента КҐБ, зам.наша) і разом з дружиною весь час розпитував про Україну, про наш чудовий Київ..."

Чи не цікаво було читати симпатикам спорту в Україні про це, що мейор цього далекого від України канадського міста вільно володіє українською мовою в цей час, як в українських містах і в дружині „Сокола– українська мова не існує?

„У містечку Прінс-Альберт, ми вже забезпечили принаймні нічию в усій серії, взявши гору — 8:3... У Сент Джонсі... перемогли — 6:4. В „Сідней Форумі"... ми, нарешті, були не в змозі протистояти бурхливому натискові зачеплених за живе канадців — 4:5... Два останні матчі - в Шарлоттавні та Монктоні - ми виграли з однаковим рахунком 4:2... Отак, уперше перебуваючи в Канаді, ми досягли дуже почесного для нас результату - сім перемог і лише одна поразка. Це тим приємніше, що в багатьох містах цієї країни не всі зовсім точно уявляють розташування на карті не лише Києва, а й усієї України. Два з половиною мільйони жителів столиці нашої республіки - ця цифра викликала у переважної більшості канадців неабияке здивування (виходить Київ - це справжнє „сіті"!, ну а четверте місце „Сокола" слідом за трьома іменитими московськими клюбами канадці вважали містифікацією..."

Не можемо сумніватися, що в Канаді, як і в містах інших країн світу, є люди, що, на жаль, не знають про розташування на карті міста Києва і навіть України. Провідники „Сокола" не повинні дивуватися, адже російські окупанти України вже сотні літ баламутять байдужі народи вільного світу про це, що України не було, нема й бути не може. Ці спортові діячі з України теж не багато зробили для правильної інформації між цими канадцями, про „українську радянську державу", коли після змагань в Канаді київського „Сокола" навіть не грали „гімну тієї „держави". Чи не скандал? Сумніваємося, чи так станеться, як звітували провідники „Сокола", що мовляв: „наші скромні (на тлі виступів збірної СССР) успіхи допомогли деяким канадцям ліквідувати прогалини у шкільній географії... Приємно, що далеко від Батьківщини ми почувалися рідною сім'єю і з честю представили нашу республіку та її столицю!".

Згадані прогалини у шкільній географії не тільки Канади, але й усіх країн світу зможуть бути вповні зліквідовані рівночасно з повною ліквідацією російської імперії. Тоді, й тільки тоді спортовці України зможуть з дійсною честю представляти свою Батьківщину на світовій арені. Не сумніваємося, що до цього змагають багато українських спортовців разом з усім українським народом, в цьому числі й деякі змагуни „Сокола".

(от)

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
в Нюарку, Н. Дж.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

відбудуться

в суботу, 12-го березня 1983 р., о год. 7-ій веч.
в залі „Чорноморської Січі" в Нюарку, Н. Дж.
680 Сенфорд Авеню

до участи в яких запрошені і зобов'язані члени Окружної Управи та конвенційні делеґати наступних Відділів:

3, 14, 27, 37, 43, 65, 76, 133, 142, 152, 172, 214, 219, 234, 306, 322, 340, 371, 413, 459, 490

В ПРОГРАМІ ЗБОРІВ:

1. Відкриття і вибір президії зборів
2. Відчитання протоколу попередніх Річних Зборів
3. Звіти уступаючої Управи: голови, секретаря і касира
4. Звіти Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами і уділення абсолюторії уступаючій Управі
6. Доповідь УЛЯНИ ДЯЧУК, головного касира УНС
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії
8. Обговорення пляну праці на 1983 рік
9. Обговорення організаційної кампанії
10. Внески, запити, закриття зборів

В зборах візьмуть участь:

Уляна Дячук, головний касир УНС
д-р Нестор Олесницький, головний контролер УНС
Андрій Кейбіда, головний радний УНС
Василь Оріховський, старший обласний організатор УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Юліян Баранюк, *голова*
Володимир Боярський *касир* — **Роман Лапичак** *секретар*

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 20-го ЛЮТОГО 1983 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відд. відбудуться о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave.

На Річних Загальних зборах, на 1983 р. вибрано Управу в такому складі: І. Хомко — предс., Р. Галабурда — заст. предс., І. Блиха — фін. секр., Варвара Тижбір — касир, В. Марущак — рек. секр, П. Головачук — член Управи. Опікуни хворих: Анастасія Марущак, В. Оліярник; Прапорщики: С. Коваль, Г. Романів; Мужі довіря: Т. Хомишак, Ф. Мартин; Господар — Т. Шевчук. Контрольна Комісія: Ю. Котляр — голова, М. Юрчинюк і В. Мочула — члени. Просимо приєднувати нових членів до УНСоюзу. Так, як річні, місячні збори є важні, тому просимо брати участь у зборах, рішення винесені на місячних зборах, також зобов'язують.

Василь Марущак, рек. секр.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
в Монтреалі, Квібек, Канада

повідомляє, що

в понеділок, 7-го березня 1983 р., о год. 7-ій веч.
у Пластовій Домівці в Монтреалі, Квіб., Канада
при 3355 Dandurand

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНС
МОНТРЕАЛЬСЬКОЇ ОКРУГИ

НА ПОРЯДКУ НАРАД

1. Відкриття
2. Вибір Президії
3. Відчитання протоколу з попередніх Зборів і його прийняття
4. Звіти членів Управи Окружного Комітету
5. Звіт Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і уділення абсолюторії уступаючій Управі
7. Вибір Управи і Контрольної Комісії
8. Доповідь сен. ПАВЛА ЮЗИКА, головного директора для Канади
9. Затвердження пляну праці на 1983 рік
10. Внески, запити і закриття зборів

До участи в яких запрошені і зобов'язані члени Окружної Управи та конвенційні делеґати наступних Відділів

434, 448, 465, 471, 473, 474, 475 і 492

У Зборах візьмуть участь

сен. Павло Юзик, головний директор для Канади
Текля Мороз, головна радна УНС

Текля Мороз, *голова* — **Осип Дячишин,** *секретар*
Павло Дубас, *касир*